

บทที่ 5

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียว

จะเห็นได้ว่าชุมชนเทศบาลนครนครราชสีมาที่มีการเติบโตของชุมชนอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลทำให้พื้นที่สีเขียวภายในชุมชนลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เห็นได้จากการเปรียบเทียบการใช้ที่ดินในระยะช่วง 3 เวลาที่ผ่านมา ที่แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม ที่ส่งผลให้พื้นที่ว่างและพื้นที่เกษตรกรรมของเมืองลดลง ในขณะที่สวนสาธารณะภายในเมืองมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งทางด้านปริมาณ การกระจายตัว ในการให้บริการ รวมทั้งขาดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน อีกทั้งไม่ได้มีการวางแผนการพัฒนาเมืองทางด้านพื้นที่สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งหากการเติบโตของเมืองมีทิศทางเติบโตเป็นเช่นนี้โดยไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าให้ถูกต้องตามหลักวิชาทางด้านผังเมือง จะทำให้เสียดุลยภาพในการใช้ที่ดิน แต่ถ้าหากมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าให้ถูกต้องตามปัญหาต่าง ๆ จะมีโอกาสเกิดน้อยลง อย่างไรก็ตามในแนวทางการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อพัฒนานั้นจะต้องมีการสอบถามถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาได้ ซึ่งในลำดับต่อไปจะเป็นการศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนเมืองทั้ง 4 ชุมชนที่อยู่ภายในพื้นที่ศึกษา

5.1 ความต้องการพื้นที่สีเขียวของชุมชน

5.1.1 การศึกษาถึงความต้องการพื้นที่สีเขียวของชุมชน

การศึกษาจะเป็นการสำรวจทัศนคติความต้องการพื้นที่สีเขียวในชุมชน รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นต่อพื้นที่สีเขียวแนวคิดในการพัฒนาโดยจะศึกษาจากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามในพื้นที่ศึกษา โดยแบบสอบถามถึงความต้องการของประชาชนทั้ง 4 ชุมชน ภายในเขตการวางผังเมืองรวมโดยอาศัยการกำหนดตัวอย่างสอบถามจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yomane ในระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้ขนาดของตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อน บวกลบ 10% ซึ่งต้องใช้แบบสอบถามกับชุมชนเทศบาลนครราชสีมาที่มีประชากร 176,479 คน จำนวน 100 ชุด เทศบาลตำบลโคกกรวดที่มีประชากร 9,108 คน จำนวน 99 ชุด เทศบาลตำบลจอหอที่มีประชากรจำนวน 14,450 คนจำนวน 99 ชุด และเทศบาลตำบลขามทะเลสอที่มีประชากรจำนวน 3,741 คน จำนวน 98 ชุด โดยการสอบถามนี้ต้องการทราบทัศนคติความต้องการรูปแบบพื้นที่สีเขียว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการลดลงของพื้นที่และแนวทางการพัฒนาพื้นที่บางส่วนของพื้นที่สีเขียว ที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้การใช้แบบสอบถามนี้แยกตามเขตเทศบาลเนื่องจากว่าต้องการทราบในสภาพของเทศบาลที่ใกล้เคียงกันแต่สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ประชากรจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ ในขณะที่ประชากรเป็นกลุ่มประชากรเมืองที่อยู่ในเขตการวางผังเมืองรวมในพื้นที่เดียวกัน

ก. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เทศบาลนครนครราชสีมาเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุดร้อยละ 40 ระดับอุดมศึกษาร้อยละ 22 โดยผู้ที่ตกเป็นตัวอย่างมีอาชีพ พ่อค้า นักธุรกิจมากที่สุดร้อยละ 40 รับราชการ, รัฐวิสาหกิจร้อยละ 30 มีอาชีพรับจ้างร้อยละ 18 ตามลำดับโดยเวลาว่าง 1 วัน มีเวลาว่าง 1-3 ชั่วโมงมากที่สุดร้อยละ 80 มีเวลาว่าง 3-6 ชั่วโมง ร้อยละ 18 การใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ประชาชนจะอยู่กับบ้านร้อยละ 35 ไปห้างสรรพสินค้าร้อยละ 20 และร้อยละ 14 ไปสวนสาธารณะและสถานที่ออกกำลังกาย

เทศบาลตำบลโคกกรวด เป็นผู้จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและมีธยมศึกษามากที่สุดร้อยละ 29.29 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาร้อยละ 25.25 โดยมีอาชีพพ่อค้าร้อยละ 28.28 มากที่สุด รับจ้าง ร้อยละ 25.25 และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 24.24 ตามลำดับ การใช้เวลารว่างร้อยละ 48 อยู่กับบ้าน รองลงมาร้อยละ 16.16 ไปห้างสรรพสินค้า

เทศบาลตำบลจอหอ เป็นผู้จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดร้อยละ 31.31 มัธยมศึกษาร้อยละ 29.29 และต่ำกว่ามัธยมศึกษาร้อยละ 25.25 ตามลำดับโดยมีอาชีพพ่อค้ามากที่สุดร้อยละ 34.34 รองลงมาได้แก่อาชีพ รับจ้าง ร้อยละ 29 โดยมีเวลารว่างใน 1 วัน 1-3 ชั่วโมงมากที่สุดร้อยละ 51.52 เวลารว่าง 3-6 ชั่วโมงร้อยละ 34.34 เวลารว่างส่วนใหญ่จะอยู่บ้านและไปห้างสรรพสินค้าร้อยละ 45.45 และร้อยละ 16.16

เทศบาลตำบลขามทะเลสอเป็นผู้จบการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาร้อยละ 40.52 ระดับอุดมศึกษาร้อยละ 32.65 โดยมีอาชีพอื่น ๆ เช่นอาชีพอิสระ อาชีพทำการเกษตรร้อยละ 32.65 อาชีพพ่อค้า ร้อยละ 24 และอาชีพรับราชการรัฐวิสาหกิจร้อยละ 22.45 มีเวลารว่างใน 1 วันอยู่ระหว่าง 3-6 ชั่วโมง มากที่สุดร้อยละ 29.56 การใช้เวลารว่างส่วนใหญ่ร้อยละ 72.45 อยู่กับบ้าน ไปห้างสรรพสินค้าร้อยละ 14.29 และไปสวนสาธารณะร้อยละ 6.06 ตามลำดับ โดยส่วนรวมแล้วเห็นว่าคนในชุมชนเป็นคนที่มีการศึกษาอยู่ในชั้นปานกลางในระดับปานกลางคืออยู่ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาร้อยละ 28.79 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ประชาชนมีโอกาสในสังคมค่อนข้างมากบุคคลที่ตกเป็นตัวอย่างเป็นพ่อค้ามากที่สุดจำนวน 129 คน โดยส่วนใหญ่ที่มีเวลารว่าง 1-3 ชั่วโมง ร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าเป็นเวลาส่วนตัวที่ค่อนข้างน้อย และมีผู้ที่มีเวลารว่าง 3-6 ชั่วโมงร้อยละ 37.12 แต่เวลารว่างส่วนใหญ่คนจะอยู่บ้านร้อยละ 50.25 ไปห้างสรรพสินค้าร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.1 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	ทต.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100
- ต่ำกว่ามัธยม	15	15.00	25	25.25	25	25.25	40	40.82	105	26.52
-มัธยมศึกษา	40	40.00	29	29.29	29	29.29	20	20.41	118	29.80
-ระดับอุดมศึกษา	22	22.00	29	29.29	31	31.31	32	32.65	114	28.79
-ปริญญาตรี	20	20.00	16	16.16	14	14.14	6	6.12	56	14.14
อาชีพ	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100
-รับราชการ,รัฐวิสาหกิจ	30	30.00	22	22.22	15	15.15	22	22.45	89	22.47
- พ่อค้า	40	40.00	28	28.28	34	34.34	24	24.49	126	31.82
- รับจ้าง	18	18.00	25	25.25	29	29.29	20	20.41	92	23.23
- อื่น ๆ	12	12.00	24	24.24	20	20.20	32	32.65	88	22.22
เวลารว่างใน 1 วัน	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100
-1-3ชั่วโมง	80	80.00	47	47.47	51	51.52	20	20.41	198	50.00

-3-6 ชั่วโมง	18	18.00	46	46.46	34	34.34	49	50.00	147	37.12
-6-9 ชั่วโมง	2	2.00	5	5.05	6	6.06	29	29.59	42	10.61
-มากกว่า 9 ชั่วโมง	-	-	1	1.01	3	3.03	-	-	4	1.01
อื่น ๆ	-	-	-	-	5	5.05	-	-	5	1.26
การใช้เวลาร่าง	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100
ห้างสรรพสินค้า	20	20.00	16	16.16	16	16.16	14	14.29	66	16.67
สวนสาธารณะ	14	14.00	8	8.08	6	6.06	6	6.12	34	8.59
โรงภาพยนตร์	8	8.00	5	5.05	5	5.05	2	2.04	20	5.05
อยู่กับบ้าน	35	35.00	48	48.48	45	45.45	71	72.45	199	50.25
สถานที่ออกกำลังกาย	14	14.00	8	8.08	8	8.08	3	3.06	33	8.33
อื่น ๆ	9	9.00	14	14.14	19	19.19	2	2.04	44	11.11

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ข.ความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวของเมือง ความเป็นธรรมชาติของเมืองซึ่งหมายถึงการมีธรรมชาติอยู่โดยรอบซึ่งหมายถึงต้นไม้และสภาพธรรมชาติของเมืองทั่ว ๆ ไปนั้น คนภายในชุมชนเห็นว่าเมืองยังมีธรรมชาติอยู่ดังต่อไปนี้ เทศบาลนครนครราชสีมาเห็นว่าเมืองมีธรรมชาติจำนวนร้อยละ 20 โดยเห็นว่ามีธรรมชาติร้อยละ 10 ปานกลางร้อยละ 6 และขาดธรรมชาติร้อยละ 80 ส่วนเทศบาลตำบลโคกกรวดประชาชนมีความเห็นว่าเมืองยังมีธรรมชาติร้อยละ 40 และขาดธรรมชาติร้อยละ 60 ส่วนเทศบาลตำบลจอหอเห็นว่าเมืองยังมีธรรมชาติร้อยละ 44 ขาดธรรมชาติร้อยละ 55.69

เทศบาลตำบลขามทะเลสอเห็นว่าเมืองยังเป็นธรรมชาติร้อยละ 65.31 ขาดธรรมชาติร้อยละ 57.58 แต่อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมของประชาชนส่วนใหญ่ทั้งเขตผังเมืองรวมเห็นว่าเมืองขาดธรรมชาติ 3 เทศบาลมีเพียงเทศบาลตำบลขามทะเลสอเท่านั้นที่ประชาชนเห็นว่าเมืองยังมีธรรมชาติอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธรรมชาติในเมืองและรอบ ๆ เมืองเริ่มจะน้อยลง ทั้งนี้เนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองออกไปรอบ ๆ ชุมชนนั่นเอง ประชากรที่อยู่ในเมืองส่วนใหญ่จึงเกิดความรู้สึกว่ารกรก ต้นไม้ ที่เคยมีอยู่ทั่วไปนั้นเริ่มจะลดลง แต่ก็ยังคงมีชุมชนที่ยังมีสภาพเดิมที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนักคือชุมชนตำบลขามทะเลสอที่ประชาชนเห็นว่าเมืองยังมีธรรมชาติอยู่มากกว่าครั้งหนึ่งที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียวมีน้อยกว่าชุมชนอื่น ซึ่งในขณะที่ชุมชนอื่น ๆ ทั้งหมดประชากรในเมืองมีความเห็นว่าเมืองมีธรรมชาติของเมืองลดลงโดยเทศบาลนครราชสีมาเป็นเทศบาลที่มีความเห็นว่าขาดแคลนธรรมชาติมากที่สุดถึงร้อยละ 80 ที่สะท้อนถึงความเป็นเมืองมีมากที่สุดภายในเขตเทศบาลนคร ส่วนเทศบาลตำบลโคกกรวดและตำบลจอหอคนส่วนใหญ่ก็ยังคงเห็นว่าภายในเมืองขาดธรรมชาติเกินครึ่งหนึ่ง ที่แสดงถึงความห่างไกลจากธรรมชาติของเมืองเริ่มเข้ามาสู่ชุมชนด้วยประเด็นความเป็นธรรมชาติของเมืองนี้ทำให้มองเห็นสภาพธรรมชาติได้ว่าชุมชนเมืองอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีที่ว่างภายในบ้านแหล่งธรรมชาติที่จะทำให้รู้สึกใกล้ชิดกับธรรมชาติ

ตารางที่ 5.2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของเมือง

ความคิดเห็น	ทน.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยังมีธรรมชาติ	20	20.00	40	40.40	44	44.44	64	65.31	168	42.42
มาก	4	4.00	11	11.11	14	14.14	35	35.71	64	16.16
ปานกลาง	6	6.00	9	9.09	16	16.16	16	16.33	47	11.87
น้อย	10	10.00	20	20.20	20	20.20	13	13.27	63	15.91
ขาดธรรมชาติ	80	80.00	59	59.60	55	55.56	34	34.69	228	57.58
รวม	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ค.เกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวประเภทสวนสาธารณะ และพื้นที่พักผ่อน

สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของสวนสาธารณะภายในเมือง เทศบาลนครนครราชสีมา เห็นว่าพื้นที่สวนสาธารณะไม่เพียงพอร้อยละ 80 มีเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่เห็นมีความเพียงพอ

เทศบาลตำบลโคกกรวดเป็นเทศบาลที่ไม่มีสวนสาธารณะภายในชุมชนเทศบาลตำบลจอหอเป็นว่าภายในชุมชนมีพื้นที่สวนไม่เพียงพอร้อยละ 74.75 และเห็นว่าเพียงพอร้อยละ 25.25

ส่วนเทศบาลตำบลขามทะเลสอเห็นว่าสวนสาธารณะในชุมชนมีความเพียงพอร้อยละ 53.06 และเห็นว่าไม่เพียงพอร้อยละ 46.94

โดยส่วนรวมเห็นว่าพื้นที่สวนสาธารณะมีไม่เพียงพอกับการใช้ร้อยละ 69.39 และเห็นว่าเพียงพอร้อยละ 30.64 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีสวนสาธารณะภายในชุมชนเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5.3. ความเพียงพอของสวนสาธารณะ

ความเพียงพอ	ทน.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ	20	20.00	-	-	25	25.25	46	46.94	91	30.64
ไม่เพียงพอ	80	80.00	-	-	74	74.75	52	53.06	206	69.36
รวม	100	100.00	-	-	99	100.00	98	100.00	297	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม

ง.การใช้สวนสาธารณะของคนในชุมชน

เทศบาลนครนครราชสีมาภายในชุมชนเคยเข้าไปใช้สวนร้อยละ 68 และไม่เคยเข้าไปใช้ร้อยละ 32 แสดงให้เห็นว่าพื้นที่สวนสาธารณะที่มีอยู่ในเมืองนั้นถูกใช้จากประชาชนภายในเมืองเกินกว่าครึ่ง โดยเข้าไปเดินเล่น นั่งพัก มากที่สุดร้อยละ 31 ออกกำลังกายร้อยละ 11 ส่วนที่ไม่เคยไปใช้เพราะไกลบ้านร้อยละ 18 และไม่มีเวลาร้อยละ 14 ตามลำดับ

เทศบาลตำบลจอหอ เคยไปใช้สวนสาธารณะร้อยละ 45 เดินเล่น นั่งพักผ่อนที่สุตร้อยละ 20 ไม่เคยไปใช้สวนร้อยละ 54 โดยให้เหตุผลว่าไกลบ้านร้อยละ 34.34 ไม่มีเวลา 14.14

เทศบาลตำบลขามทะเลสอ ไม่เคยไปใช้สวนในชุมชนร้อยละ 55.10 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีความจำเป็นร้อยละ 26.53 ไกลบ้านร้อยละ 20.14 ส่วนที่เคยไปใช้สวนร้อยละ 44.90 โดยไปเดินเล่น นั่งพักร้อยละ 18.37

สัดส่วนของการเข้าไปใช้สวนสาธารณะทำให้ทราบว่าคนในชุมชนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเข้าไปนั่งพักผ่อนมากที่สุด กิจกรรมอื่น ๆ เช่นการคอยรถ หรือ การนั่งพักผ่อนรอคอยเพื่อน และการออกกำลังกายตามลำดับ ที่สะท้อนให้เห็นว่าคนในชุมชนมีความต้องการการใช้พื้นที่สวนสาธารณะไปใช้เพื่อการเดินเล่นนั่งพัก สูดอากาศ และการออกกำลังกาย หรือใช้ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ภายในสวน

ตารางที่ 5.4 แสดงการใช้สวนสาธารณะในเมือง

การใช้สวนสาธารณะ	ทท.นครราชสีมา		ทท.โคกกรวด		ทท.จอหอ		ทท.ขามทะเลสอ		รวมเขตผังเมือง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยไปใช้	68	68.00	-	-	55	55.56	44	44.90	167	56.23
-สูดอากาศ	14	14.00	-	-	8	8.08	3	3.06	25	8.42
-นอนหลับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-เดินเล่น,นั่งพัก	31	31.00	-	-	25	25.25	18	18.37	74	24.92
-ออกกำลังกาย	11	11.00	-	-	3	3.03	10	10.20	24	8.08
-อ่านหนังสือ	4	4.00	-	-	6	6.06	2	2.04	12	4.04
-อื่น ๆ	8	8.00	-	-	13	13.13	11	11.22	32	10.77
ไม่เคยไปใช้	32	32.00	-	-	44	44.44	54	55.10	130	43.77
-ไกลบ้าน	18	18.00	-	-	24	24.24	20	20.41	62	20.88
-ไม่มีเวลา	14	14.00	-	-	14	14.14	5	5.10	33	11.11
-ไม่มีความเป็น	-	-	-	-	4	4.04	26	26.53	30	10.10
-อื่น ๆ	-	-	-	-	2	2.02	3	3.06	5	1.68
รวมเทศบาล	100	100	-	-	99	100	98	100	297	100

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ส่วนข้อจำกัดของสวนสาธารณะภายในชุมชนนั้นประชากรในทุกเทศบาลมีความเห็นว่าข้อจำกัดในด้านพื้นที่มากที่สุดร้อยละ 72.05 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 20.88 และด้านการเข้าถึงร้อยละ 7.07 ที่แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเองเห็นว่าพื้นที่ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีไม่เพียงพอ กับการให้บริการ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากที่ดินที่ใช้เพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะนั้นมีจำนวนจำกัด เนื่องจากว่ากรรมสิทธิ์ที่เป็นของรัฐมีน้อยแทบจะหาที่ว่างสาธารณะที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นสวนสาธารณะอีก

ตารางที่ 5.5 ท่านคิดเห็นว่าพื้นที่สวนสาธารณะมีข้อจำกัดในด้านใด

ข้อจำกัด	ทน.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านพื้นที่	90	90.00	-	-	82	82.83	42	42.86	214	72.05
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	6	6.00	-	-	11	11.11	45	45.92	62	20.88
ด้านการเข้าถึง	4	4.00	-	-	6	6.06	11	11.22	21	7.07
รวม	100	100	-	-	99	100	98	100	297	100

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ส่วนความต้องการสวนในระดับของสวนสาธารณะประชาชนในชุมชนต้องการให้มีระดับของสวนสาธารณะในระดับต่าง ๆ โดยเทศบาลนครราชสีมาต้องการให้มีสวนในระดับละแวกบ้านมากที่สุดร้อยละ 34 ต้องการให้มีสวนในระดับย่านร้อยละ 31 ส่วนเทศบาลตำบลโคกกรวดต้องการให้มีสนามเด็กเล่น ร้อยละ 30.30 ร้อยละ 27.27 ต้องการให้มีสวนในระดับย่าน และเทศบาลตำบลจอหอต้องการให้มีสวนในระดับย่านร้อยละ 37.37 สวนระดับละแวกบ้านร้อยละ 24.24 เทศบาลขามทะเลสอต้องการสวนในระดับย่านร้อยละ 25.51 และสวนละแวกบ้านร้อยละ 23

ผลจากความต้องการดังกล่าวจะเห็นว่าโดยส่วนรวมแล้วภายในชุมชนต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและสวนในระดับย่านมากที่สุด แต่บางส่วนที่ต้องการสวนในระดับอื่น ๆ โดยจากการสัมภาษณ์แล้วยากได้สวนสวย ๆ ที่มีการตกแต่งดูแลอย่างดี และมีไม้ดอกที่ให้สีสันภายในสวน

ตารางที่ 5.6 แสดงความต้องการระดับของสวนสาธารณะ

ระดับสวน	ทน.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวมเขตผังเมือง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สนามเด็กเล่น	13	13.00	12	12.12	14	14.14	14	14.29	53	13.38
สวนละแวกบ้าน	34	34.00	30	30.30	24	24.24	23	23.47	111	28.03
สวนระดับชุมชน	12	12.00	14	14.14	15	15.15	15	15.31	56	14.14
สวนระดับย่าน	31	31.00	16	16.16	37	37.37	25	25.51	109	27.53
สวนระดับเมือง	10	10.00	27	27.27	9	9.09	21	21.43	67	16.92
รวมเทศบาล	100	100.00	99	100.0	99	100.0	98	100.00	396	100.0

ที่มา: จากแบบสอบถาม

ส่วนความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนชุมชนเทศบาลนครราชสีมา ต้องการให้สนามกีฬา มากที่สุดร้อยละ 40 ที่พักผ่อนร้อยละ 36 ส่วนเทศบาลตำบลโคกกรวดต้องการให้มีการพักผ่อน ร้อยละ 35.35 เก้าอี้พักผ่อนร้อยละ 32.32 ตำบลจอหอต้องการที่ออกกำลังกายร้อยละ 46.46 ที่พักผ่อนร้อยละ 31.31 ตำบลขามทะเลสอสนามกีฬาต้องการร้อยละ 30.61 และเก้าอี้พักผ่อนร้อยละ 28.57 สำหรับความต้องการพื้นที่สีเขียวประเภท

สวนสาธารณะในชุมชนนั้นจะเห็นได้ว่าคนภายในเมืองส่วนใหญ่ต้องการอยากมีสวนในระดับละแวกบ้านและต้องการให้มีพักผ่อนที่หนึ่งพักผ่อนในสวนมากที่สุดทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้ประชาชนต้องการสวนในระดับย่านอาจเนื่องมาจากไม่ต้องการเดินทางไกลมากนัก รวมทั้งต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในให้มีมากขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม สำหรับเรื่องการเดินทางภายในเมืองนั้นปัญหาการจราจรภายในเมืองยังไม่รุนแรง ทั้งนี้จากการศึกษาโครงการจัดทำแบบการจัดระบบจราจรและการขนส่งสำหรับเมืองภูมิภาคนครราชสีมาโดยสำนักวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสุรนารี(หน้า 4-7) ความเร็วเฉลี่ยช่วงเวลาเร่งตอนเช้าทั้งแนวฝั่งเมืองรวม ในปี 2540 เท่ากับ 39 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ซึ่งเป็นสถิติที่ไม่มีปัญหาทางด้านจราจรคนในเมืองสามารถเดินทางได้โดยสะดวกที่จะทำให้อาจไม่มีปัญหาในการเดินทางไปใช้สวนสาธารณะ

ตารางที่ 5.7. แสดงความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน

สิ่งที่ต้องการให้มี	ทท.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สวนประดับ,น้ำตก,น้ำพุ,สระน้ำ	24	24.00	32	32.32	19	19.19	36	36.73	111	28.03
สนามกีฬาอุปกรณ์ออกกำลังกาย	40	40.00	32	32.32	46	46.46	28	28.57	146	36.87
ห้องน้ำ,เก้าอี้พักผ่อน	36	36.00	35	35.35	31	31.31	30	30.61	132	33.33
อื่น ๆ	-	-	-	-	3	3.03	4	4.08	7	1.77
รวม	100	100.00	99	100.0	99	100.0	98	100.00	396	100.0

ที่มา: จากแบบสอบถาม

จ.เกี่ยวกับพื้นที่ว่างอื่น ๆ

โดยถามถึงพื้นที่สีเขียวในส่วนที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ และจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเห็นว่าหากมีการปลูกต้นไม้ริมทางต้องการให้ปลูกเพื่อเป็นร่มเงาร้อยละ 46.47 เพื่อความสวยงามร้อยละ 24.71 เพื่อนำสายตาร้อยละ 16.47 โดยเห็นว่าต้นไม้ภายในเมืองขาดระเบียบร้อยละ84.17ไม่ได้แสดงเอกลักษณ์ของเมืองร้อยละ 91.18 ขาดความเป็นระเบียบร้อยละ 87.06

ตารางที่ 5.8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ริมถนน

การปลูกต้นไม้	ทท.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นำสายตา	16	16.00	13	13.13	11	11.11	14	14.29	54	13.64
ให้ร่มเงา	39	39.00	51	51.52	43	43.43	51	52.04	184	46.46
สวยงาม	28	28.00	26	26.26	27	27.27	26	26.53	107	27.02
แสดงเอกลักษณ์ของเมือง	17	17.00	9	9.09	18	18.18	7	7.14	51	12.88
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมเทศบาล	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100

ที่มา:แบบสอบถาม

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำพื้นที่ว่างในโรงเรียนและวัดมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะมาพัฒนา เช่นเดียวกับสวนสาธารณะนั้นประชาชนโดยส่วนใหญ่ร้อยละ เห็นด้วยกับการนำพื้นที่โรงเรียนมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนเช่นเดียวกับสวนสาธารณะ ส่วนการนำวัดมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะนั้นประชาชนไม่เห็นด้วยที่จะนำพื้นที่วัดมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ

ตารางที่ 5.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำพื้นที่โรงเรียนมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนหรือพื้นที่พักผ่อน

ความคิดเห็น	ทท.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	64	64.00	60	60.61	62	62.63	58	59.18	244	61.62
ไม่เห็นด้วย	36	36.00	39	39.39	37	37.37	40	40.82	152	38.38
รวม	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100

ที่มา:แบบสอบถาม

ตารางที่ 5.10 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำพื้นที่วัดมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ

ความคิดเห็น	ทท.นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	48	48.00	38	38.38	30	30.30	18	18.37	134	33.84
ไม่เห็นด้วย	52	52.00	61	61.62	69	69.70	80	81.63	262	66.16
รวม	100	100	99	100	99	100	98	100	396	100

ที่มา:แบบสอบถาม

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาลำตะคองนั้นประชาชนในเขตเทศบาลนครราชสีมาเห็นว่าในการพัฒนาลำตะคองนั้นการเพิ่มมาตรการการทิ้งขยะมูลฝอยควรทำมากที่สุดร้อยละ 42 และร้อยละ 24 เห็นว่าควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง เทศบาลตำบลโคกกรวดเห็นว่า การเพิ่มมาตรการการทิ้งขยะมูลฝอยควรทำร้อยละ 38.38 ซึ่งมีความเห็นเช่นเดียวกับเทศบาลอื่น ๆ โดยส่วนรวมเห็นว่า การเพิ่มมาตรการการทิ้งขยะมูลฝอยต้องทำร้อยละ 37.37 และการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจังร้อยละ 22.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.11 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาลำตะคอง

ข้อเสนอแนะ	นครราชสีมา		ทต.โคกกรวด		ทต.จอหอ		ทต.ขามทะเลสอ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-เพิ่มมาตรการการควบคุมการก่อสร้าง	18	18.00	22	22.22	24	24.24	21	21.43	85	21.46
-เพิ่มมาตรการการทิ้งขยะมูลฝอย	42	42.00	38	38.38	36	36.36	32	32.65	148	37.37
-สร้างแนวกันชนขอบ	16	16.00	19	19.19	19	19.19	18	18.37	72	18.18
-รณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจังในการสร้างจิตสำนึกการรักษาลำตะคอง	24	24.00	20	20.20	20	20.20	27	27.55	91	22.98
รวมเทศบาล	100	100	99		99		98	100	396	100

ที่มา: แบบสอบถาม

5.1.2.บทสรุปความต้องการของประชากร

จากการออกแบบสอบถามความคิดเห็นจะเห็นว่าประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวภายในชุมชนทั้ง 4 ชุมชน เห็นว่าเมืองขาดธรรมชาติร้อยละ 57.58 โดยเฉพาะเทศบาลนครนครราชสีมาเห็นว่าภายในเมืองยังมีธรรมชาติเมืองขาดธรรมชาติถึงร้อยละ 80 ส่วนเทศบาลที่เห็นว่าภายในเมืองยังมีธรรมชาติอยู่มากนั้น ได้แก่ เทศบาลขามทะเลสอส่วนอีก 2 เทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง ที่สะท้อนให้เห็นว่าในเขตเทศบาลนครนครราชสีมาเป็นชุมชนที่มีธรรมชาติลดลงมากที่สุดโดยทั้งนี้รวมกับสภาพทางด้านกายภาพที่ปรากฏอยู่ที่ได้แก่ความหนาแน่นของประชากรที่มีสูงกว่าชุมชนอื่น ๆ ราคาที่ดินที่สูงกว่าเทศบาลอื่น ๆ รวมทั้งการขออนุญาตก่อสร้างอาคารที่มีปริมาณมากที่สุดด้วย รวมถึงการเป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครองที่เป็นข้อขัดแย้งทางด้านกายภาพในขณะที่เทศบาลขามทะเลสอนั้นเป็นเพียงชุมชนบริการทางด้านเกษตรกรรมไม่มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญผ่านเข้ามาในชุมชนเหมือนอีก 2 เทศบาล คือเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโคกกรวด ที่ความเป็นธรรมชาติของทั้งสองชุมชนที่ประชาชนเห็นว่าเริ่มลดลง ทั้งนี้สาเหตุมาจากการลดลงของที่ว่างและพื้นที่เกษตรกรรมและการถูกแทนที่ด้วยอาคารบ้านเรือนที่ทำให้เกิดความหนาแน่นภายในพื้นที่

อย่างไรก็ตามพื้นที่สำหรับพื้นที่สวนสาธารณะอันเป็นพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดประชาชนมีความคิดเห็นว่าภายในชุมชนมีพื้นที่ดังกล่าวไม่เพียงพอร้อยละ 71.72 เห็นว่าเพียงพอร้อยละ 28.28 โดยส่วนใหญ่เคยไปใช้สวนสาธารณะร้อยละ 56.23 และไม่เคยไปใช้ร้อยละ 43.72 สวนที่เคยไปใช้เคยไปนั่งพักผ่อนมากที่สุด ในขณะที่ส่วนที่ไม่เคยไปใช้ เนื่องมาจากสาเหตุใกล้บ้าน มีข้อจำกัดบางประการสำหรับเทศบาลตำบลขามทะเลสอนั้นสวนใหญ่ไม่เคยไปใช้สวนสาธารณะเพราะเห็นว่าไม่มีความจำเป็น ถึงร้อยละ 26.53 ซึ่งทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจากภายในชุมชนมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติที่มีพื้นที่เมืองอยู่ใกล้กับธรรมชาติมากกว่าชุมชนอื่น ๆ และในเรื่องข้อจำกัดของพื้นที่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะนั้นด้านพื้นที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด

ในขณะที่หากต้องการมีสวนใกล้บ้านแล้วต้องการมีสวนในระดับละแวกบ้านมากที่สุดทั้งนี้อาจจะมาจากสาเหตุที่ความสะดวกในการเข้าถึงและความสะดวกในการใช้บริการเนื่องจากอยู่ใกล้บ้าน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับที่โล่งว่างอื่น ๆ ในส่วนของการปลูกต้นไม้สองข้างทางนั้นส่วนใหญ่ต้องการให้ร่มเงา และเพื่อความสวยงามตามลำดับ และประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะนำพื้นที่ว่างภายในโรงเรียนมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนแต่ไม่เห็นด้วยที่จะนำพื้นที่ว่างภายในวัดมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความห่วงกังวลถึงศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่ที่มีความผูกพันและนับถือมาช้านาน และไม่ต้องการให้มีการรบกวนสถานที่อันควรเคารพนั้น ส่วนการพัฒนาลำตะคองนั้นเห็นว่าควรเพิ่มมาตรการป้องกันการทิ้งขยะมูลฝอย และส่งเสริมให้มีการณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเรื่องการรักษาความสะอาดที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนเริ่มมองเห็นความสำคัญในเรื่องการรักษาลำน้ำมากขึ้น

บทสรุปในด้านความต้องการของประชาชนในเรื่องของพื้นที่สีเขียวนั้น จะเห็นได้ว่าประชาชนมองเห็นความสำคัญของพื้นที่สีเขียวของเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเห็นได้จากการให้ความคิดเห็นที่มีความต้องการสวนสาธารณะภายในเมือง รวมถึงการใส่ใจในสภาพแวดล้อมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ริมทางเดินที่ต้องการให้มีร่มเงาที่แสดงถึงบความร่มรื่นของเมืองที่สะท้อนถึงการต้องการที่จะอยู่ใกล้ธรรมชาติและอยากเห็นเมืองมีความสวยงามเป็นระเบียบ นอกจากนี้สวนสาธารณะที่ประชาชนต้องการเป็นส่วนในระดับละแวกบ้านและระดับย่านมากที่สุดโดยความต้องการดังกล่าวน่าจะมาจากสวนในระดับละแวกบ้านนั้นมีความสะดวกในการเข้าถึงได้มากกว่า ในขณะที่สวนในระดับย่านมีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ครบครัน

นอกจากนั้นทำให้มองเห็นได้ว่าความต้องการพื้นที่สีเขียวมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของการใช้ที่ดินโดยพื้นที่ที่มีความหนาแน่นสูงประชากรมีความต้องการใช้พื้นที่สีเขียวมากกว่าพื้นที่ที่มีความหนาแน่นต่ำ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้เห็นได้จากพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครนครราชสีมา ที่มีความต้องการพื้นที่สีเขียวมากกว่าชุมชนเมืองอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน ในขณะที่เทศบาลตำบลขามทะเลสอเป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นของพื้นที่เมืองน้อยที่สุดและการขออนุญาตการก่อสร้างมีสัดส่วนต่ำกว่าเทศบาลอื่น ๆ ก็มี สัดส่วนการไปใช้พื้นที่สวนสาธารณะน้อยที่สุดด้วยเช่นกันที่สะท้อนให้เห็นถึงความหนาแน่นของการใช้ที่ดินมีความสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่สีเขียวด้วย

5.2.แนวทางการพัฒนา

สำหรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวของเมืองจะดูจากปัญหาของพื้นที่และความต้องการพื้นที่ของชุมชนที่สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้
ตารางที่ 5.12 แสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียว

ปัญหา+ความต้องการของพื้นที่สีเขียว	แนวทางการพัฒนา
พื้นที่สวนสาธารณะ <ul style="list-style-type: none"> ● ความไม่เพียงพอของสวนสาธารณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ● การกระจายตัวของสวนไม่ครอบคลุมพื้นที่ ● ความไม่เพียงพอในลำดับชั้นของสวนสาธารณะ ● ต้องการสวนในระดับละแวกบ้าน ย่าน ● ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน ● เมืองขาดธรรมชาติ ● พื้นที่ว่าง เกษตร พื้นที่ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ อนุรักษ์กรุก 	<ul style="list-style-type: none"> ● การค้นหาที่ว่างเพื่อการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ ● การปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่ ● การเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในที่ว่างของเมือง การปลูกต้นไม้เพื่อให้ร่มเงาตามแนวถนน แนวแถบริมทางรถไฟ การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรของเมือง อนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติ

จากสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาของพื้นที่สีเขียว ความต้องการพื้นที่สีเขียวในชุมชนดังกล่าวทำให้เกิดให้มีแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวด้วยแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1.การค้นหาที่ว่างเพื่อการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ

5.2.2. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในที่ว่างของเมือง โดยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาตามแนวถนน,แนวแถบทางรถไฟ การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม และการอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติ

5.2.3. การปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่

แนวทางการพัฒนา

5.2.1.การค้นหาพื้นที่ว่างเพื่อการพัฒนา สร้างเป็นสวนสาธารณะ สำหรับพื้นที่ว่างที่จะนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะในชุมชนนั้นมีความจำเป็นต้องค้นหาเนื่องจากทรัพยากรที่ดินในเมืองจะถูกใช้ประโยชน์ในรูปแบบของพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย จนแทบไม่มีพื้นที่ว่างให้กับการใช้ที่ดินประเภทอื่น โดยเฉพาะสวนสาธารณะและที่ว่างของเมืองหากไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า โดยปัจจุบันปริมาณของสวนสาธารณะภายในเมืองนครราชสีมาหากพิจารณาจากการกระจายตัว สัดส่วนพื้นที่สวนต่อประชากรเมืองแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าภายในเมืองนั้นขาดแคลนสวนสาธารณะซึ่งเป็นการขาดแคลนทั้งสวนในระดับเมือง ระดับชุมชน ระดับย่าน สวนในระดับละแวกบ้านและสนามเล่นเด็กโดยสวนสาธารณะที่มีอยู่ในเมืองปัจจุบันเป็นสวนที่มีขนาดเล็กกระจายอยู่เพียงในพื้นที่รอบเขตเมืองเดิมนั้น ส่วนที่เหลือจะมีอยู่เพียงบางจุดในเขตเทศบาลตำบลจอยทอที่เป็นสวนขนาดเล็กเพียง 2 แห่ง ที่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ ส่วนสวนสาธารณะในเทศบาลตำบลขามทะเลสอเป็นสวนที่มีขนาดใหญ่ แต่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ในขณะที่ภายในเทศบาลตำบลโคกกรวดไม่มีพื้นที่สวนสาธารณะในการให้บริการกับประชาชน

โดยปกติเมืองหนึ่ง ๆ ต้องการสวนขนาดใหญ่ในเชิงปริมาณเนื้อที่เท่าไรนั้น สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดพื้นที่สวนสาธารณะสำหรับเมืองแต่ละเมืองจะมี

ปริมาณเท่าใดนั้นมีเพียงเกณฑ์ของสัดส่วนของพื้นที่สวน ต่อสัดส่วนของประชากร และเกณฑ์ในเรื่องของรัศมีการให้บริการเป็นตัวกำหนดเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามเกณฑ์การกำหนดพื้นที่สำหรับเมืองเมืองหนึ่งอาจจะใช้กับอีกพื้นที่หนึ่งไม่ได้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความแตกต่างกันทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ซึ่งในการพิจารณาจัดหาพื้นที่สวนสาธารณะในเมืองครั้งนี้จะพิจารณาการจัดหาสวนในระดับละแวกบ้านก่อนเป็นสำคัญ เนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน

ด้วยสภาพปัจจุบันของเมืองนครราชสีมาที่กำลังมีแนวโน้มการเติบโตทางด้านกายภาพที่เห็นได้ชัดเจน การพิจารณาถึงพื้นที่ที่ขาดแคลนสวนสาธารณะนั้นพิจารณาภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สวนสาธารณะกับการเติบโตของเมืองโดยพิจารณาในเรื่องของการทิศทางการเติบโตของเมืองที่มีแนวโน้มการเติบโตเป็นที่พักอาศัย ซึ่งพื้นที่ที่ควรมีสวนสาธารณะของเมืองได้แก่บริเวณต่อไปนี้

ก. บริเวณที่ควรจะมีสวนสาธารณะ

- บริเวณที่ 1 ภายในชุมชนเทศบาลโคกกรวด พื้นที่ในส่วนนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนเทศบาลตำบลโคกกรวด ที่ประกอบไปด้วยประชากรทั้งหมด 9,108 คน โดยแบ่งออกเป็น ชุมชน 2 บริเวณ ได้แก่ ชุมชนดอนแก้ว กับชุมชนสระมนโหราห์ ทั้งสองบริเวณ เป็นที่พักอาศัยของประชากรที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่เป็นกึ่งเมืองกึ่งชนบท สภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัยส่วนมากเป็นบ้านเดี่ยวที่มีบริเวณภายในบ้านเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะทางชุมชนดอนแก้ว ความเป็นอยู่ยังมีความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน และความเป็นอยู่ที่เกื้อกูลกันอยู่ข้างบ้านเรือนของคนส่วนใหญ่ เป็นบ้านเรือนแบบที่พักอาศัยชั้นเดียว ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเป็นแบบสังคมกึ่งสังคมดั้งเดิม และสังคมสมัยใหม่ปะปนกัน ส่วนชุมชนสระมนโหราห์ เป็นชุมชนที่ค่อนข้างมีความเมืองมากกว่า เนื่องจากบริเวณดังกล่าว อาชีพของคนส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์กรรม เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพที่จะเข้าสู่ตัวเมืองนครราชสีมา ทำให้ชุมชนบริเวณนี้มีความเป็นเมืองมากกว่าชุมชนดอนแก้ว แต่ยังไม่ดีถึงสูงให้เห็นมากกว่า 4 ชั้นที่แสดงให้เห็นว่าความหนาแน่นของอาคารบ้านเรือนของชุมชนบริเวณนี้ยังมีอยู่น้อย

ส่วนสภาพความเป็นอยู่และผู้คนของชุมชนยังมีความเป็นกึ่งเมืองกึ่งชนบท ประชากรบางส่วนมีความเป็นอยู่แบบคนเมือง แต่ประชากรอีกส่วนหนึ่งมีความเป็นอยู่แบบชนบท แต่หากพิจารณาตามโครงสร้างทางอาชีพจากจำนวนของผู้มีงานทำในเทศบาลตำบลโคกกรวดที่ประเมินโดยกรมการผังเมืองจากงานวิจัยของกรมการผังเมืองปี 2538 พบว่ามีประชากรผู้ปฏิบัติอาชีพทางการใช้แรงงานมากที่สุด ร้อยละ 50.70 ผู้ปฏิบัติการทางด้านการค้า ร้อยละ 17.75 และเป็นผู้ปฏิบัติการขนส่งร้อยละ 9.94 เป็นอาชีพ 3 อันดับแรกของคนในชุมชน และหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าคนในชุมชนมีโครงสร้างเป็นคนที่อยู่ในกลุ่มแรงงานที่มีอาชีพทางการใช้แรงงานซึ่งในชีวิตส่วนหนึ่งมีความต้องการที่จะพักผ่อน

ส่วนพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ภายในชุมชนนั้นเป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นกึ่งสาธารณะได้แก่ ที่มีวัดที่วางภายในวัดละลมหม้อ ที่วางภายในวัดดอนแก้ว และวัดหนองหว้าซึ่งทั้งสองแห่งนี้เป็นที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมของคนในชุมชนในเทศกาลต่าง ๆ บางครั้งใช้เป็นสถานที่ที่ชุมชนกิจกรรมพิเศษ เช่นการประชุมของคนในชุมชนในการจัดงานประจำปีที่เป็นงานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา หรือใช้เป็นสถานที่ที่ร่วมกันในโอกาสอื่น ๆ เช่นหากมีส่วนราชการมีการนัดหมายที่จะขอความร่วมมือกับคนในชุมชน ความเป็นอยู่ผูกพันที่จะใช้ชีวิตนั้นเป็นในลักษณะแบบมีความเคารพเชื่อถือศรัทธา ซึ่งในชุมชนไม่เคยมีการใช้พื้นที่ว่างทั้งสามแห่งเป็นไปเพื่อการพักผ่อนเลย ทั้งนี้เนื่องมาจากยังยึดถือในความคิดความเชื่อในเรื่องของความเป็นสถานที่อันน่าเคารพของคนในชุมชนอยู่นั้นเองพื้นที่ทั้งสองแห่งปัจจุบันจึงทำหน้าที่เป็นที่ประกอบกิจกรรมทางประเพณีของคนในชุมชน ที่จะสืบต่อไป

ไปใช้พื้นที่ในการเล่นบ้างในบางครั้งบางโอกาสแต่ไม่ใช่ทุกวัน ซึ่งส่วนใหญ่คนที่เข้ามาใช้วัดจะเป็นคนในวัยกลางคน จนถึงคนในวัยชรา

นอกจากนั้นยังมีที่ว่างที่เป็นที่ว่างภายในโรงเรียนโคกกรวดที่เป็นที่ว่างภายในโรงเรียนที่ใช้เป็นพื้นที่เปิดโล่งของชุมชนที่มีกลุ่มของเด็ก ที่อายุระหว่าง 12-19 ปี ไปใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬาออกกำลังกาย โดยเน้นหนักไปในกิจกรรม Active Recreation ส่วนใหญ่จะไปใช้ออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็นหลังจากเลิกเรียน หรือเสร็จสิ้นภารกิจส่วนตัวในช่วงเวลาเย็น พื้นที่แห่งนี้จึงเป็นเสมือนที่ออกกำลังกายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของกลุ่มเด็กอายุระหว่างนี้ที่ส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้ชายโดยในวันหนึ่ง ๆ จะจับกลุ่มมาใช้พื้นที่ประมาณวัน ละ 10-15 คน และส่วนใหญ่กลุ่มผู้ใช้ก็จะ เป็นกลุ่มเดิมทุกวัน โดยที่พื้นที่พักผ่อนสำหรับเด็กที่มีอายุน้อยมากกว่านี้จะเดินเล่นตามริมขอบถนนในละแวกบ้านที่จับกลุ่มกันเล่นประมาณ 2-3 คน เป็นกลุ่ม ๆ ที่มีผู้ปกครองคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ หรือบางกลุ่มก็เล่นกันอยู่ภายในที่ว่างภายในบ้าน ส่วนเด็กผู้หญิง กลุ่มแม่บ้านและก็ยังคอยอาศัยที่ว่างส่วนตัวภายในบ้านที่เป็นลานโล่งใช้ เป็นเป็นที่พักผ่อนกันพบปะกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สามสี่หลังคาบ้าน

ผู้คนที่อยู่ภายในชุมชนเองจะเห็นว่า มี คนอยู่ 2 กลุ่มหากแยกตามยุคสมัย ที่ได้แก่คนในรุ่นก่อนที่มีความเป็นอยู่แบบคนโคราชที่ยึดมั่นในความเป็นอยู่แบบเดิมของชุมชน คือมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและยังคงยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี ของคนโคราชอยู่ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นคนในรุ่นหลังที่มีความเป็นกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่ยังมีความคิดความเชื่อในประเพณีและยังติดอยู่กับสังคมในลักษณะเดิมอยู่คนกลุ่มนี้ บางส่วนเป็นคนกลางคน และกลุ่มของคนในสมัยที่มีอายุน้อย ที่มีอายุระหว่าง 45 ปี

จากสภาพของสังคมในชุมชนในปัจจุบัน จะเห็นว่าการเปลี่ยนผ่านของคนในยุคที่จะเข้าเป็นสมัยใหม่ และยุคที่จะเข้ามาเป็นสังคมของคนที่มีอายุไม่เกิน 45 ปี มีแนวโน้มว่าจะมีมากขึ้น ประชาชนมีกระแสการที่ต้องการออกกำลังกายตามแนวตะวันตกมากขึ้น ที่ควรมีการสวนสาธารณะภายในชุมชนทั้งสองแห่งนี้ เป็นสวนสาธารณะจำนวน 1 แห่ง เพื่อเป็นการเตรียมพื้นที่สำหรับการพักผ่อนของคนในชุมชนที่เป็นกลุ่มของวัยรุ่น เด็ก และกลุ่มที่ยังไม่มีพื้นที่พักผ่อนที่เป็นสาธารณะได้แก่ กลุ่มของเด็กผู้หญิง และกลุ่มของแม่บ้านภายในชุมชน

- บริเวณ ที่ 2 บริเวณ ชุมชนการเคหะแห่งชาติ พื้นที่บริเวณนี้อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ที่มีประชาชนอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น โดยความหนาแน่นของประชากรในเขตเทศบาลนครทั้งหมด เฉลี่ย 4,706 คน ต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วยคนในชุมชนการเคหะแห่งชาติ และชุมชนใกล้เคียง บริเวณพื้นที่ดังกล่าวนี้มีความเป็นอยู่แบบเมือง และมีความหนาแน่นของอาคารบ้านเรือน ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เป็นพาณิชยกรรม ปะปนกับที่อยู่อาศัย

โดยสภาพที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะมีลักษณะเห็นบ้านตึกบ้านเดี่ยวที่มีบริเวณภายในบ้านเพียงเล็กน้อยเท่านั้นและภายในโครงการของการเคหะมีที่อยู่อาศัยที่มีความสูง 8-10 ชั้น ริมสองฝั่งของถนนมีตึกร้านค้าขึ้นเรียงรายกันอย่างหนาแน่น พื้นที่บริเวณนี้ ได้รับอิทธิพลความเป็นเมืองจากชุมชนเทศบาลส่วนชั้นในออกมา สภาพของตึกแถวส่วนใหญ่มีความสูงอยู่ระหว่าง 3-4 ชั้น ส่วนใหญ่ประกอบการค้าที่เป็นการค้าในระดับ ซึ่งมีผลทำให้เกิดอาคารพาณิชย์ และพาณิชย์ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นผลมาจากต่อเนื่องมาจากการที่มีคนมาอยู่อาศัย กิจกรรมการค้าอยู่ในรูปแบบของการค้าปลีก และการให้บริการที่เน้นคนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ บริเวณพื้นที่แห่งนี้ความเป็นอยู่ของผู้คนค่อนข้างมีความเป็นส่วนตัวสูงที่ไม่ค่อยมีการพบปะกันในชุมชน พื้นที่ว่างภายในบ้านแต่ละบ้านค่อนข้างมีน้อย และหากมีบ้านก็มีรั้วรอบขอบชิดคนในชุมชน ไม่ได้ไปมาหาสู่กันเหมือนเช่นพื้นที่บริเวณ ที่ 1 สภาพของคนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเดินทางเพื่อไปทำงาน ไปเรียน หรือไปนอกชุมชนมีสูง โดยเห็นได้จากในช่วงเวลาเช้ามีการเดินทางออกนอกชุมชนเพื่อไปทำงาน ไปเรียนโดยมีการใช้ยานพาหนะทั้งรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารประจำทางกันอย่างหนาแน่นในช่วงเวลาเช้า และเวลาเย็น

ส่วนพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ภายในชุมชน มีพื้นที่เปิดโล่งของโรงเรียนประถมศึกษาและที่ที่มีผู้เข้ามาใช้บริการในการออกกำลังกาย พื้นที่พักผ่อนของชุมชนไปในตัว โดยกลุ่มผู้ที่ใช้เป็นกลุ่มของเด็กอายุระหว่าง 12-19 ปี ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายทางด้าน Active Recreation และพื้นที่เปิดโล่งบริเวณ ภายในโครงการที่เปิดตามข้อกำหนดการใช้ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในช่วงตอนกลางของชุมชนโดยจะอยู่ระหว่างอาคารที่อยู่อาศัยเท่านั้น ส่วนพื้นที่สีเขียวที่อยู่ในรูปของสวนสาธารณะในพื้นที่ดังกล่าวยังไม่มี ประชาชนบริเวณนี้จึงไม่มีพื้นที่สีเขียวที่อยู่ในรูปสวนสาธารณะ จึงควรมีการจัดหาพื้นที่ดังกล่าวในบริเวณนี้อย่างน้อย 1 แห่ง

- บริเวณ ที่ 3 ที่พักอาศัยของชุมชนสีบศิริ บริเวณพื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นพื้นที่ของเมืองที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ทางด้านทิศตะวันตกของเทศบาลโดยเขตชุมชนนี้จะอยู่ระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 ไปจนถึงชุมชนเดชอุดม พื้นที่บริเวณนี้ลักษณะทางด้านกายภาพของชุมชนเป็นที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมปะปนกันอยู่เป็นอย่างมาก โดยพาณิชยกรรมจะกระจายตัวตามแนวถนนสีบศิริ รวมทั้งชุมชนผู้มีรายได้น้อย 4 ชุมชน ที่ได้แก่ ชุมชนสามแยกปัก ที่มีประชากรของชุมชน 657 คน จำนวน 152 ครอบครัว ชุมชนบ้านรุ่งเรือง-บุญเรือง ที่มีประชากรจำนวน 2,093 คน จำนวน 552 หลังคาเรือน ชุมชนที่สาม ชุมชนหนองแก้ง ที่มีประชากรจำนวน 609 คน 162 หลังคาเรือน ชุมชนพาณิชย์เจริญ จำนวนประชากร 1,901 จำนวนหลังคา 554 หลังคาเรือน, ชุมชนเดชอุดมสามัคคี ที่มีประชากรจำนวน 1,609 คนจำนวนหลังคาเรือน 412 หลังคาเรือน และชุมชนเดชอุดมพัฒนา ที่มีประชากรจำนวน 1,710 คน จำนวนบ้านเรือน 340 หลังคาเรือน ด้วยสภาพดังกล่าวที่มีชุมชนที่ บ้านเรือนอยู่ค่อนข้างหนาแน่น ที่ทำให้มีกลุ่มของบ้านที่จับกลุ่มกันค่อนข้างแออัดเรียงรายอยู่เป็นระยะ ๆ ของชุมชนบริเวณนี้ ที่ทำให้บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนมีความหลายหลายนอกจากนั้น ยังมีกลุ่มบ้านที่เป็นบ้านเดี่ยวที่ส่วนใหญ่เป็นอาคารแบบมีความสูง 1- 2 ชั้นกระจายอยู่ภายในพื้นที่แต่ละบ้านมีรั้วรอบขอบชิดที่แสดงความเป็นส่วนตัวอย่างชัดเจน สำหรับอาคารพาณิชย์จะเรียงรายกันอยู่ตามแนวถนนสีบศิริ เป็นส่วนใหญ่ที่เป็นอาคารพาณิชย์มากกว่า 2 จนถึง 5 ชั้น ชั้นส่วนอาคารสูงภายในชุมชนบริเวณนี้ที่สูงมากกว่า 5 ชั้นยังไม่มีปรากฏในพื้นที่

ส่วนวิถีชีวิตของผู้คนในบริเวณดังกล่าวนี้เป็นชีวิตที่แสดงถึงความเป็นเมืองมากกว่าบริเวณที่ 1 และ 2 ซึ่งเห็นได้จากในแต่ละวันผู้คนในชุมชนมีการเคลื่อนไหวเพื่อออกไปทำงานนอกบ้าน ซึ่งโดยโครงสร้างของอาชีพของคนในเขตเทศบาลนครทั้งหมด ที่ เปรียบเทียบถึง ประชากรที่ทำงานทำในแต่ละหมวดอาชีพ โดยกองวิจัย และประเมินผล สำนักผังเมืองในผังเมืองรวมปรับปรุงครั้งที่ 2 ปี 2538 ที่พบว่าประชากรในเขตเทศบาลนครมี โครงสร้างอาชีพที่อยู่ในภาคปฏิบัติงานอาชีพการใช้แรงมากที่สุด ร้อยละ 24.09 เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าขาย 23.49 และเป็นผู้ปฏิบัติงานในอาชีพ บริการ ร้อยละ 12.67 ใน 3 อันดับแรก สำหรับความเป็นอยู่ของผู้คนในบริเวณนี้แล้วจะมีความเป็นอยู่ที่อยู่ภายใต้สภาวะของความเป็นเมืองไม่มีการปะปนกันระหว่างคนบ้านใกล้กัน แต่เป็นแบบต่างคนต่างทำหน้าที่ในสังคม บ้านที่อยู่ใกล้กันของคนหากเป็นบ้านเดี่ยวก็จะมีรั้วรอบที่แสดงความเป็นส่วนตัวสูง

ปัจจุบันพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ภายในชุมชนที่อยู่ในรูปของการพักผ่อน ออกกำลังกายและเป็นี่สาธารณะของชุมชนยังไม่มี ให้เห็นภายในชุมชนแต่มีพื้นที่สีเขียวที่เป็นเปิดโล่งภายในชุมชนมี ได้แก่ ที่ว่างภายในโรงเรียนประชาสงเคราะห์ พื้นที่บริเวณแห่งนี้อยู่ติดกับสำนักงานชลประทานจังหวัด พื้นที่นี้ปัจจุบันใช้เป็นพื้นที่เปิดโล่งในชุมชนที่ไม่ได้มีการใช้เป็นที่พักผ่อนภายในชุมชน ในช่วงตอนเย็นมีกลุ่มเด็ก ที่มีอายุประมาณ 12-16 ปีไปใช้พื้นที่เพื่อการออกกำลังกายบ้าง นอกจากนั้นยังมีที่ว่างภายในสถานที่ราชการได้แก่ สำนักงานชลประทานจังหวัด และสำนักงานชลประทานที่ 6 ที่เป็นสถานที่ราชการที่เป็นพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่ ซึ่งพื้นที่ทั้งสามแห่งเป็นสถานที่ราชการที่มีการจัดแต่งบริเวณ ภายใน โดยเฉพาะสำนักงานชลประทานที่ 6

นอกจากนั้นยังมีที่เปลือยที่เป็นที่ว่างสาธารณะที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางประเพณีได้แก่ วัดป่าสาละวัน อันเป็นวัดที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของพุทธศาสนิกชนภายในชุมชน แต่ในปัจจุบันวัดแห่งนี้มีบทบาทในวันเทศกาลที่มีวันสำคัญทางศาสนาเท่านั้น หากเป็นเวลาปกติจะมีผู้คนไปวัดค่อนข้างน้อย และไม่ได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมอย่างอื่น แต่อย่างใด ซึ่งจะทำให้เห็นว่าความสำคัญของวัดในปัจจุบันที่เคยเป็นศูนย์รวมทางกิจกรรมต่างๆ ของสังคมไทย ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้ใช้พื้นที่เหล่านี้เป็นที่ชุมนุมอีกต่อไป พื้นที่บริเวณนี้ควรมีพื้นที่สวนสาธารณะภายในชุมชนอย่างน้อย 1 แห่ง หรืออาจมีได้ถึง 2 แห่ง เนื่องจากสภาพของพื้นที่มีประชากรที่เป็นผู้มีรายได้น้อยในชุมชน อยู่กลุ่มหนึ่งซึ่งอย่างน้อย เป็นประชากร 6,970 คนซึ่งคนในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีโอกาสที่จะจัดหาพื้นที่โล่งที่เป็นโล่งส่วนตัวมีโอกาสเป็นไปได้น้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้มาก เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนด ประกอบกับในด้านความเป็นไปได้แล้วพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่ความเป็นไปได้สูงเนื่องจากยังมีพื้นที่ว่างที่พอจะจัดหาได้อยู่บ้างเพราะยังมีพื้นที่ว่างภายในชุมชนอยู่

- พื้นที่บริเวณที่ 4 ชุมชนที่อยู่ทางด้านทิศเหนือถนนมิตรภาพช่วงทางเข้าเมือง บริเวณพื้นที่นี้เป็นที่ตั้งของห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ และเชื่อมต่อกับชุมชนบ้านคลองโพธิ์ สภาพของพื้นที่ของริมถนนมิตรภาพเป็นอาคารพาณิชย์ที่เรียงรายอยู่ตามแนวถนนมิตรภาพโดยส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชย์กรรม และเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยเข้าไปด้านใน การใช้ที่ดินปะปนกันระหว่างที่อยู่อาศัยกับพาณิชย์กรรม สภาพของอาคารที่ก่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัยที่มีทั้งบ้านเดี่ยว บ้านตึก ที่กระจายเข้าไปทางด้านหลังของอาคารร้านค้าด้านหลังตึกแถวที่เป็นอาคารพาณิชย์ที่มีความสูงตั้งแต่ 2-5 ชั้น อาคารบ้านเรือนที่อยู่ด้านหลังนั้นกระจายอยู่เป็นกลุ่มที่อยู่ด้านหลัง และยังมีชุมชนของผู้อยู่อาศัยที่มีรายได้น้อย ได้แก่ ชุมชนบ้านคลองโพธิ์ที่มีประชากร 716 คนมีทั้งหมด 143 หลังคาเรือนที่เชื่อมกับชุมชนวัดเสียบที่มีประชากรจำนวน 1,037 คน มีครัวเรือน 198 ครัวเรือน สภาพความหนาแน่นของอาคารจะหนาแน่นอยู่ที่บริเวณริมฝั่งถนนมิตรภาพ และมีที่อยู่อาศัยกระจายอยู่ด้านหลังซึ่งความหนาแน่นของที่อยู่อาศัยในบริเวณนี้มีความหนาแน่นไม่มากนัก สภาพบ้านเรือน เป็นบ้านเดี่ยวที่ไม่ค่อยมีรั้วรอบขอบชิดมากนัก ภายในบ้านเดี่ยวมีบริเวณที่ว่างภายในบ้านแต่เป็นพื้นที่ว่างที่มีตั้งแต่ 100 ตารางเมตรไปจนถึง 400 ตารางเมตรสภาพของบ้านเรือน ยังคงปล่อยให้สภาพของบ้านเรือนอยู่รวมกันอย่างเป็นธรรมชาติที่แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของคนในชุมชนส่วนหนึ่งยังมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นมิตรเพื่อนบ้านอยู่บ้าง

ความเป็นอยู่ของในชุมชนส่วนใหญ่เป็นมีความเป็นอยู่แบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่คนบางส่วนที่มีอาชีพในด้านการค้าขายที่อยู่ริมถนนมิตรภาพที่มีความเป็นอยู่แบบเมือง ส่วนด้านในที่นี้เป็นบ้านพักอาศัยนั้นบางส่วนมีความเป็นอยู่แบบชนบท ที่สังเกตได้จาก คนในชุมชนมีการปะปนกันระหว่างบ้านเรือนที่มีการจับกลุ่มพูดคุยกันในชุมชนระหว่างบ้านใกล้เคียงแต่ยังคงเป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ ไม่เกิน 5 คน/กลุ่ม ที่ผู้คนใช้บริเวณที่ว่างภายในบ้านเรือนของตนเองเป็นที่พบปะกันในชุมชน กลุ่มของเด็ก ๆ มีการจับกลุ่มกันในชุมชนเล่นตามที่ว่างภายในบ้าน ในขณะที่รอบ ๆ ของที่ตั้งบ้านเรือนเป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์เนื่องจากเป็นแหล่งรับน้ำชลประทานจากโครงการส่งน้ำลำตะคอง

ส่วนพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ภายในชุมชนนั้นในส่วนที่เปลือยของเมืองที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่วัดสวนพริกไทย วัดเสียบ วัดหลักร้อย ละวัดป่ากัจจามคคี ซึ่งทั้งสองแห่งเป็นพื้นที่ที่คนในชุมชนใช้ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของคนในชุมชนในบางวาระและบางโอกาสพิเศษ เช่นหากมีการจัดนัดหรือมีการประชุมที่ทางราชการเป็นผู้นัดหมาย แต่หากไม่มีวันสำคัญทางศาสนาหรือไม่มีวาระพิเศษแล้วจะมีผู้ที่ใช้พื้นที่นี้ส่วนใหญ่เป็นคนชราที่เข้าไปใช้พื้นที่วัดเพื่อการประกอบกิจกรรมทางศาสนา แต่ยังไม่พบว่าใช้เป็นที่พบปะหรือประชุมหารือกิจการของชุมชนเหมือนเช่นชุมชนในอดีตที่ผ่านมาแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เปลือยที่เป็นพื้นที่เปลือยภายในสถานศึกษาได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 5 โรงเรียน

แสนวิทยากร,โรงเรียนบ้านหลักร้อย ที่มีพื้นที่ว่างภายในบริเวณแต่อย่างไรก็ตามการใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนนั้นเป็นแต่เพียงบางกลุ่มเท่านั้นส่วนใหญ่เป็นของประชาชนที่มีอายุระหว่าง8-16ปีที่ใช้ที่ว่างดังกล่าวเป็นที่ออกกำลังกายที่เน้นหนักไปในด้าน Active Recreation ที่เป็นการพักผ่อนออกกำลังกายที่พื้นที่เปิดโล่งนั้นตอบสนองของกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มเดี่ยวเท่านั้นที่ทุกวันจะใช้พื้นที่ระหว่างเวลาประมาณ 17.00-18.00

พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนที่มีความเป็นชุมชนที่เป็นทั้งชุมชนของผู้มีรายได้น้อย และชุมชนพาณิชยกรรมที่อยู่ตามริมถนนมีสภาพที่ควรมีพื้นที่สวนสาธารณะขนาดกลางจำนวน 1 แห่ง

- บริเวณแห่งที่ 5 บริเวณชุมชนทางด้านทิศใต้ของเขตเมืองเก่าที่อยู่บริเวณ ถนนราชินี และถนนเบญจรงค์ บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยที่ประกอบด้วยชุมชนจำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านสภที่มีประชากรจำนวน 341 คน จำนวน 79 หลังคาเรือน ชุมชนราชินี 2 ที่มีประชากรจำนวน 696 คน จำนวน 372 หลังคา ชุมชนราชินี 3 ที่มีประชากรจำนวน 789 คน จำนวน 185 หลังคาเรือน ชุมชนเบญจรงค์ซอย 5 ที่มีประชากรจำนวน 654 คน จำนวน 143 หลังคาเรือน ชุมชนเบญจรงค์สามัคคีที่มีประชากรจำนวน 736 คน จำนวน 161 หลังคา ชุมชนบ้านหนองโสน ที่มีจำนวนประชากร 981 คน จำนวน 231 หลังคา และชุมชนหัวสระ-เบญจรงค์ที่มีประชากรจำนวน 794 คนจำนวน 197 หลังคาเรือน สภาพทางด้านกายภาพของชุมชนที่อยู่ด้านข้างของคูเมืองเดิม โดยเฉพาะชุมชนราชินี 2 และ 3 นั้นเป็นชุมชนที่ค่อนข้างมีความแออัดของอาคารที่ปลูกเรียงรายเป็นตึกลักษณะเป็นชั้นเดียวหรือ 2 ชั้นบนถนนราชินี สภาพของบ้านเรือนไม่มีที่ว่างภายในบ้านหรือหากมีก็จะเป็นลักษณะการมีรั้วรอบที่แสดงความเป็นส่วนตัวของพื้นที่ไม่ได้มีการเปิดโอกาสให้คนที่อยู่ในละแวกเดียวกันเข้ามาใช้พื้นที่ว่างภายในบ้านของตัวเอง

ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่เป็นวิถีชีวิตแบบเมืองที่ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในภาคการใช้แรงงานและภาคการบริการ

สำหรับพื้นที่เปิดโล่งภายในชุมชนมีพื้นที่เปิดโล่งภายในชุมชนที่มีได้แก่ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมได้แก่ วัดศาลาทอง วัดหงษาราม ซึ่งทั้งสองแห่งใช้ประกอบกิจกรรมทางด้านศาสนกิจของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีที่เปิดโล่งภายในสถาบันการศึกษาได้แก่ภายในโรงเรียน หัวทะเลอย่างไรก็ตามสำหรับพื้นที่ที่ใช้เพื่อการพักผ่อนออกกำลังกายของคนในชุมชนเมืองดังกล่าวแล้วยังไม่ปรากฏในชุมชนแต่บริเวณที่อยู่ใกล้ชุมชนมีสนามกีฬาของค่ายสุรนารีแต่ก็เป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เฉพาะคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้นประชาชนหากต้องการใช้พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจต้องไปใช้บริการของสวนสุขภาพภายในค่ายสุรนารี

- บริเวณที่ 6 เป็นพื้นที่ทางด้านทิศเหนือของ พื้นที่ศึกษาที่อยู่ระหว่างสถานีขนส่งแห่งที่ 2 ที่เชื่อมต่อมาถึงชุมชนสวนมะพร้าวโดยมีแนวการเติบโตไปตามเส้นทางคมนาคมตามแนวถนนมิตรภาพมีอาคารพาณิชย์เรียงรายอยู่ตามแนวถนนนี้ที่มีทั้งอาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่ประกอบกิจการอยู่ในรูปของห้างร้าน บริษัทรวมทั้งธุรกิจส่วนตัว ส่วนบริเวณด้านในเข้าไปเป็นชุมชนบ้านประโดกและชุมชนสวนมะพร้าว เป็นชุมชนที่อยู่อาศัยสภาพโดยทั่วไปภายในชุมชนเป็นกลุ่มของบ้านเดี่ยวส่วนใหญ่ มีบริเวณที่ว่างภายในบ้าน นอกจากนั้นยังมีหมู่บ้านจัดสรร และมีบางส่วนที่เป็นหอพัก ห้องเช่า ของนิสิต นักศึกษา เนื่องจากบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาหลายแห่ง ที่ได้แก่ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โรงเรียนสารพัดช่างนครราชสีมาอันมีผลทำให้สภาพทางสังคมเป็นสังคมที่มีคนอยู่อาศัยหลากหลายทั้งคนในชุมชน และนอกชุมชน โดยส่วนใหญ่คนที่มาจากนอกชุมชนเป็นกลุ่มของนิสิต นักศึกษา ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 16-22 ปี เป็นกลุ่มของประชากรที่ค่อนข้างมีเวลาในการพักผ่อนและออกกำลังกาย

ส่วนความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเอง ยังคงมีสภาพวิถีชีวิตที่เป็นแบบเร่งรีบคนในชุมชนส่วนใหญ่ เป็นนิสิตนักศึกษา และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่นกิจการหอพัก หรือการค้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำหรับพื้นที่สีเขียวและที่ว่างที่ใช้เพื่อการพักผ่อนในชุมชนในรูปแบบของสวนสาธารณะนั้นไม่มี จะมีที่เปิดโล่งภายในสถาบันการศึกษาที่ได้แก่ มหาวิทยาลัยวงศ์ชวลิตกุล โรงเรียนสารพัดช่างเท่านั้น แต่ก็อยู่ในรูปของพื้นที่ว่างภายในโรงเรียนแต่ไม่ได้เปิดโอกาสให้คนภายนอกเข้าไปใช้พื้นที่ เนื่องจากว่าจัดเป็นสถานที่ที่เป็นกิ่งสาธารณะที่สวนรักษาไว้ให้กลุ่มของนิสิตนักศึกษาเท่านั้น แต่ไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าไปใช้สถานที่

- บริเวณที่ 7 ทางด้านทิศเหนือของชุมชนอยู่ในเทศบาลตำบลจ้อหอที่เป็นที่ตั้งของชุมชนที่อยู่อาศัยภายในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างน้อย 10,000 คน และโดยบริเวณที่มีความหนาแน่นที่สุดจะอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ และส่วนกลางของเมืองพื้นที่นี้มีสวนสาธารณะขนาดเล็ก เพียง 2 แห่งเท่านั้น ได้แก่ สวนหน้าวัดสูง จ้อหอ และสวนหน้ากองร้อยอาสาเท่านั้น บริเวณนี้เป็นที่อาศัยของคนในชุมชนที่มีความเป็นอยู่แบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ใกล้เคียงกับเทศบาลตำบลโคกกรวด

สำหรับพื้นที่สีเขียวภายในชุมชนอยู่ในรูปของสวนสาธารณะที่เป็นสวนขนาดเล็กจำนวน 2 แห่งนอกนั้นเป็นพื้นที่สีเขียวประเภทที่ว่างภายในสถาบันการศึกษา และที่ว่างภายในศาสนสถานและที่ว่างภายในสถาบันราชการ ซึ่งได้แก่ ที่ว่างภายในโรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 ที่ว่างภายในโรงเรียนบ้านจ้อหอ ที่ว่างภายในวัดท่ามะยม ที่ว่างภายในวัดช่องอู่

- บริเวณที่ 8 บริเวณทางภายในคูเมืองเดิม ที่อยู่ภายในพื้นที่ 1.7 ตารางกิโลเมตรของเขตคูเมืองเดิมนั้นพื้นที่ดังกล่าวนี้โดยสภาพทางด้านกายภาพเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดินอย่างเข้มข้นอันเป็นที่ตั้งของพาณิชย์กรรมที่หนาแน่นอยู่ทางด้านทิศตะวันตกฝั่งอนุสาวรีย์แม่ย่าโม ตลอดแนวถนนชุมพล และกระจายอยู่โดยทั่วไปตามถนนทุกเส้นทางโดยลักษณะอาคารบ้านเรือนเป็นตึกแถวพาณิชย์กรรมมีตั้งแต่ 2 ชั้นไปจนถึง 5 ชั้นโดยไม่พบว่ามีตึกที่มีความสูงเกินกว่า 5 ชั้น ส่วนทางด้านทิศตะวันออกจะเป็นชุมชนที่เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยงานราชการและที่อยู่อาศัยของข้าราชการและประชาชนที่กระจายส่วนมากอยู่ในทางด้านทิศตะวันตก ตั้งแต่ประตูไชยณรงค์ย้อนกลับมาทางถนนมหาดไทยเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการโดยเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการในระดับท้องถิ่นระดับส่วนกลางที่รวมกันอยู่ในทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของคูเมือง

พื้นที่ภายในคูเมืองนี้มีระบบถนนที่เป็นแบบตาราง และมีความกว้างของถนนไม่เกิน 10 เมตรมีไหล่ทางเท้าแคบ ไม่เกิน 1-1.5 เมตรหรือถนนบางสายแทบไม่มีทางเท้าให้เดิน การจราจรภายในพื้นที่เมืองเก่าจะติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วนอันเป็นผลมาจากการเป็นศูนย์รวมของสถานที่ราชการและประกอบกับพื้นที่ทางด้านทิศเหนือของชุมชนเป็นสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา โรงเรียนเมืองนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีผลทำให้ภายในเมืองบริเวณนี้เกิดการเคลื่อนไหวของการเดินทางมากกว่าบริเวณอื่น ๆ ภายในเมือง

สภาพความเป็นอยู่ของผู้คนภายในบริเวณนี้ เป็นสังคมที่เป็นสังคมเมืองที่มีการประกอบอาชีพทางด้านที่เกี่ยวข้องกับภาคพาณิชย์กรรมการค้าและการบริการมีส่วนน้อยที่เป็นข้าราชการและส่วนหนึ่งที่อยู่ติดกับเรือนจำกลางทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยซึ่งได้แก่ชุมชนวัดบูรพ์ ที่มีประชากร 625 คน มีทั้งหมด 175 หลังคาเรือน ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่เนื่องจากภาวะของอาชีพการทำงานที่แตกต่างกันไป การมีเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน หรือมีความจำเป็นที่ต้องทำหน้าที่อาชีพของตนเองของแต่ละบุคคลที่ต่างวาระต่างโอกาสกัน

พื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียวของเมืองในบริเวณนี้ได้แก่ สวนสาธารณะที่อยู่รอบ คูเมืองอันได้แก่ สวนอนุสรณ์สถาน สวนเฉลิมพระเกียรติ สวนหน้าวัดอิสาน สวนประตูไชยณรงค์สวนเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นส่วนที่ได้จาก

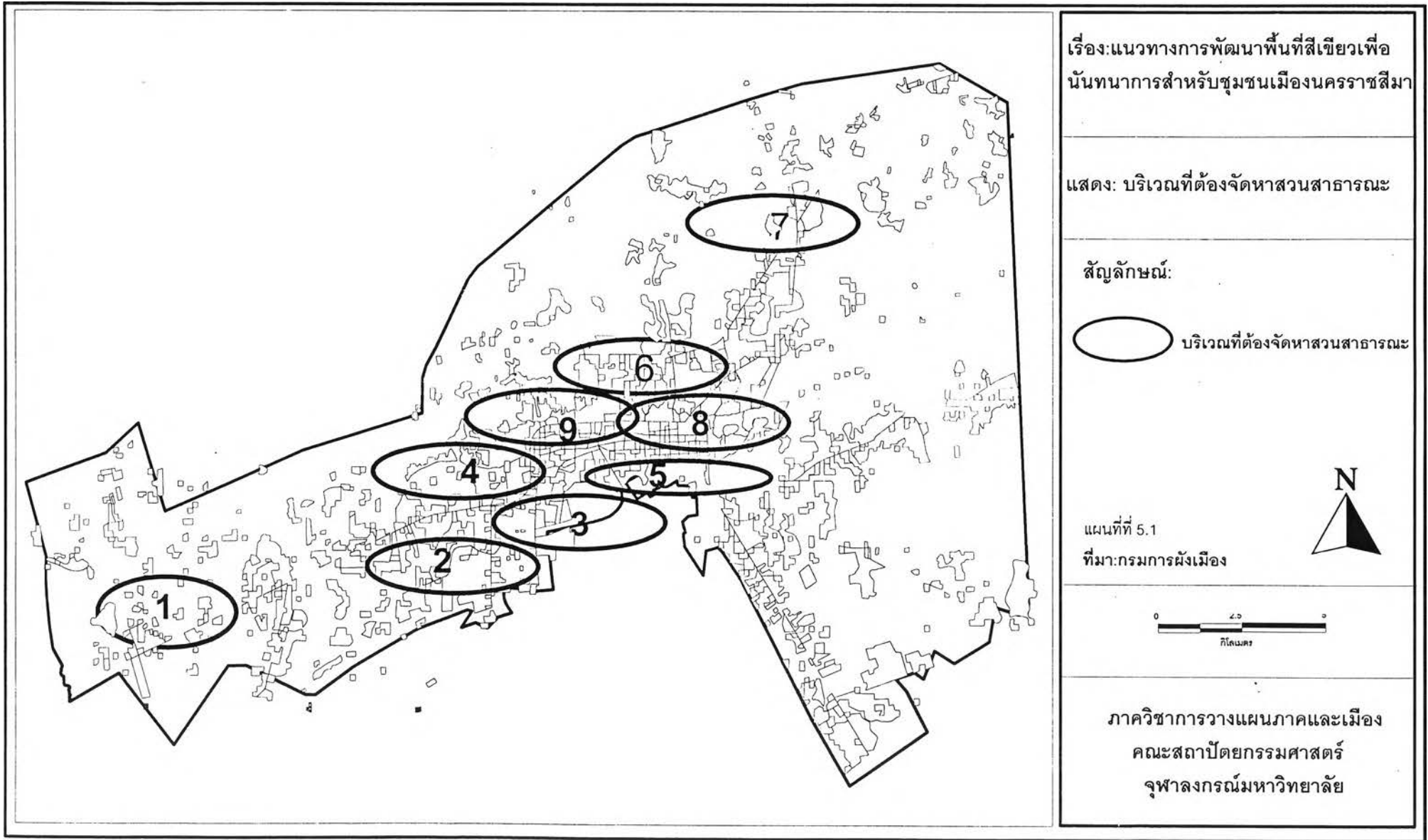
การนำที่โล่งว่างรอบ ๆ คูเมืองเข้ามาทำเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ และในส่วนของที่ว่างประเภทอื่น ๆ อันได้แก่ ที่ว่างที่เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นที่ว่างภายในศาสนสถานโดยมีวัดที่สำคัญได้แก่ วัดสมเด็จพระนารายณ์มหาราช วัดพายัพ วัดบึง วัดสระแก้ว วัดบูรพ์ และวัดอีสาน วัดเหล่านี้ใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของคนในชุมชนที่อยู่ในช่วงเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นหน้าที่ของวัดที่มีต่อชุมชน แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีบางวัดภายในพื้นที่ได้เพิ่มบทบาทหน้าที่ของวัดไปในด้านอื่น ๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามภาวะสมัยเช่นวัดพายัพที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือห้วมุมทางด้านอนุสาวรีย์แม่ย่าโมเนื่องจากพื้นที่เป็นสถานที่ที่อยู่ใกล้กับพาณิชยกรรมที่มีที่ว่างน้อยทำให้วัดที่ว่างในวัดส่วนหนึ่งใช้เป็นที่จอดรถของประชาชนทั่วไปที่เข้ามาทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในเมือง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ว่างของเมืองที่อยู่ภายในศาลากลางจังหวัดที่เป็นลานโล่งของเมืองที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ที่ได้แก่เทศกาลลอยกระทงสงกรานต์ สงกรานต์ที่มีความสำคัญกับชุมชน รวมทั้งเป็นสถานที่ที่ใช้ชุมนุมของประชาชนในโอกาสต่าง ๆ พื้นที่บริเวณนี้จึงเป็นพื้นที่เปิดโล่งของเมืองที่นอกจากจะมีความสำคัญในระดับเมืองแล้วยังมีความสำคัญในระดับจังหวัดอีกด้วย

- บริเวณที่ 9 ได้แก่ บริเวณที่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของชุมชนที่ห่างออกมาประมาณ 1 กิโลเมตร พื้นที่บริเวณดังกล่าว เป็นพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดินเข้มข้นมากเช่นเดียวกับภายในเขตเมืองเก่าเช่นกัน เพราะเป็นสถานที่ตั้งของพาณิชยกรรมของเมืองโดยเฉพาะบนถนนสุนทราริ, ถนนมิตรภาพ และถนนโพธิ์กลาง บริเวณทั้งสองฝั่งของถนนเป็นที่ตั้งของพาณิชยกรรมที่เป็นพาณิชยกรรมในระดับของเมืองและระดับภูมิภาคมีห้างร้านบริษัทตั้งอยู่ภายในบริเวณนี้มากที่สุดของเมือง โดยสภาพของอาคารพาณิชย์บริเวณนี้เป็นบริเวณที่มีตึกสูงมากกว่า 5 ชั้นตั้งอยู่ภายในพื้นที่หลายแห่ง เป็นสถานที่ตั้งของโรงแรม สภาพของอาคารเรียงรายกันอยู่ตามแนวถนนของเมือง และด้านในถนนเข้าไป เป็นที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นของอาคารสูงสภาพของบ้านเรือนแทบไม่มีที่ว่างภายในบริเวณบ้านเลยหากมีก็จะมีจำนวนน้อยที่มีที่ว่างภายในบ้านที่แสดงความเป็นส่วนตัวของบริเวณบ้านที่มีรั้วรอบของชิดอย่างแน่นหนา ที่แสดงให้เห็นว่าไม่มีการปะทะสัมพันธ์กันภายในกลุ่มคนในละแวกบ้าน ที่มาจากปัจจัยส่งเสริมที่อาจเป็นการมีหน้าที่ต่างวาระต่างโอกาสกันของคนในชุมชน

สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนไม่แตกต่างจากบริเวณภายในเมืองกล่าวคือ เป็นชุมชนที่ผู้คนส่วนใหญ่มีหลากหลายอาชีพ ซึ่งโดยส่วนมากมีอาชีพที่อยู่ในภาคการค้าและการบริการเป็นหลักด้วยเหตุผลของการทำหน้าที่ที่หลากหลายที่แตกต่างกันตามวาระและตามโอกาสที่ทำให้ความผูกพันของคนในชุมชนมีน้อยลง

สำหรับพื้นที่โล่งของเมืองในบริเวณที่มีอยู่ได้แก่ ที่เปิดโล่งที่ใช้ประกอบกิจกรรมทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมอันได้แก่ พื้นที่ว่างภายในวัดนั้นวัดสระแก วัดม่วง วัดปรก วัดสุทธิจินดา วัดแจ้งใน วัดแจ้งนอก ที่ทำหน้าที่เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของคนในชุมชน นอกจากนี้วัดในจำนวนนี้หลายแห่งใช้สถานที่ว่างภายในวัดที่มีอยู่ประกอบกิจกรรมอื่น ซึ่งใช้เป็นที่จอดรถที่ได้แก่ วัดสระแก วัดแจ้งนอก วัดแจ้งใน ที่แสดงให้เห็นว่าที่ว่างภายในบริเวณพื้นที่ชุมชนแห่งนี้หาพื้นที่เปิดโล่งของเมืองแทบไม่มีเหลืออยู่ภายในชุมชน ส่วนพื้นที่เปิดโล่งที่เป็นสถานศึกษาภายในได้แก่ โรงเรียนสุนทราริ วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมาโรงเรียนแสนภูมิวิทยาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนโรงเรียนมารีวิทยาที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาเช่นเดียวกันเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน และในส่วนของเปิดโล่งที่เป็นสถานบันราชการภายในชุมชนได้แก่ สถานีประมงน้ำจืด และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ นครราชสีมา และพื้นที่สีเขียวที่เป็นสวนสาธารณะของเมืองนั้นไม่มีอยู่ภายในพื้นที่เลย จะมีก็เป็นเพียงพื้นที่สวนหย่อมที่อยู่ภายในสถานีรถไฟที่ไม่ได้จัดเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น

จะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่ควรจะมีสวนสาธารณะภายในชุมชนนั้นในแต่ละระดับมีความแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่ของเมืองที่อยู่ภายใต้ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามการค้นหาทรัพยากรที่ดินที่จะนำมาจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะสำหรับเมืองมีแนวทางในการค้นหาที่ว่างดังต่อไปนี้

ข. พื้นที่ว่างเพื่อการพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ

สำหรับการพื้นที่ว่างภายในเมืองที่จะนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะนั้นในขณะนี้ได้เคยมีผู้ทำการศึกษาไว้ที่เป็นทั้งของต่างประเทศและในเมืองไทย โดย John G Kelcay (1978 :197-9) ได้ศึกษาถึงพื้นที่ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะได้แก่

- บริเวณที่เคยถูกรอครอบด้วยโรงงานปัจจุบันถูกปล่อยทิ้งร้าง หรือบริเวณบ้านเรือนที่แออัด
- ที่ว่างเปล่าถูกทิ้งร้าง เช่นที่ว่างเปล่าเป็นกองขยะที่มีเนื้อที่น้อยสามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะขนาดเล็กในระดับละแวกบ้านได้ดี
- ที่ดินขนาดเล็ก ๆ ที่มีพื้นที่เพียง 40-1,000 ตรม.ซึ่งไม่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเพื่อการใช้ที่ดินอย่างอื่น เช่นที่ดินซึ่งอยู่รอบ ๆ ป้ายโฆษณาใหญ่ ที่ดินบริเวณหัวมุมถนนในย่านศูนย์กลางเมือง
- บริเวณที่มีการปรับปรุงฟื้นฟูของเมือง
- ที่โล่งบริเวณริมสระขนาดใหญ่ในเมือง คลอง ริมฝั่งแม่น้ำที่ลุ่มน้ำท่วมขังโดยธรรมชาติ
- บริเวณที่เป็นเส้นทางรถไฟเก่าที่ยกเลิกการใช้แล้ว และบริเวณที่ดินแนวเขตการรถไฟ

และในงานวิจัยของอมรรัตน์ กฤตยานวัช ที่เสนอแนะให้นำพื้นที่ว่างมาจัดสร้างเป็นสวนในระดับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สวนในระดับละแวกบ้านพื้นที่ที่เสนอแนะให้มีการนำมาจัดสร้างได้แก่

- ทางเท้าโดยการนำไม้ยืนต้นมาปลูกริมทางเท้ามากขึ้น และสามารถวางเก้าอี้นั่งเล่น โดยทางเท้านั้นควรมีขนาดความกว้างมาก และถนนควรมีจราจรเบาบาง
- ที่ว่างเปล่าถูกละทิ้ง เช่นที่ว่างถูกทิ้งขว้างเป็นกองขยะ หากนำมาพัฒนาเป็นสวนขนาดเล็กย่อมเป็นการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้ถูกสุขอนามัย
- ที่ว่างระหว่างอาคารที่สามารถกำหนดที่ว่างระหว่างกลุ่มอาคารโดยมาตรการทางผังเมืองมาตรการควบคุมการก่อสร้างอาคาร การพัฒนาที่ว่างเหล่านั้นนับว่าให้ประโยชน์คุ้มค่า นอกจากเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแล้วความเขียวชอุ่มของต้นไม้ยังช่วยลดความกระด้างของเมือง ลดความซ้ำซากของอาคาร
- ที่ว่างริมทางรถไฟ ที่อาจจะมีลักษณะเป็นที่ว่างโล่งตลอดแนวยาว โดยการพัฒนาปลูกต้นไม้เพิ่มเติมสำหรับเป็นที่เดินเล่น,นั่งเล่นรวมทั้งทางรถไฟที่เลิกใช้แล้ว
- ที่ว่างลานจอดรถ ซึ่งที่ว่างประเภทนี้มีการใช้ประโยชน์จากมากในช่วงตอนกลางวัน แต่ถูกปล่อยทิ้งร้างในตอนกลางคืนหากมีการนำมาปรับปรุงเป็นที่พักผ่อนของประชาชนได้เท่ากับเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่

พื้นที่ว่างที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนในระดับชุมชนได้ โดยยึดแนวคิดที่ว่าเป็นบริเวณที่ว่างที่การใช้ที่ดินโดยรอบมิใช่เป็นแหล่งที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียว แต่ผสมผสานเพื่อให้การใช้สวนได้ทั้งวันคุ้มค่ากับการลงทุนได้แก่ที่

- ว่างภายในบริเวณโรงเรียนนอกจากอาคารเรียนแล้วโรงเรียนอาจมีสนามกีฬาสนามเด็กเล่น เก้าอี้พักผ่อนมีความร่มรื่นของต้นไม้ อีกทั้งที่ตั้งของโรงเรียนยังแทรกอยู่ตามที่อยู่อาศัยโดยทั่วไป
- ที่ว่างภายในโรงพยาบาล

- ที่ว่างภายในสถาบันราชการได้แก่ สถานที่ราชการที่เปิดกว้างติดต่อกับประชาชนอยู่แล้วสถานที่ราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสวัสดิการทางสังคม เด็ก เยาวชน สถานที่ราชการที่ไม่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย หรือมีความลับทางราชการ
- ที่ว่างภายในโครงการที่อยู่อาศัย ที่ว่างภายในมหาวิทยาลัย ที่ว่างภายในโบราณสถาน
- ที่ว่างบริเวณ พาณิชยกรรม การควบคุมการก่อสร้างอาคารให้เป็นแบบตั้งฉากกับถนนหน้าที่ย่างให้เกิดขึ้นระหว่างแถวอาคาร และพัฒนาที่ว่างที่ได้นี้เป็นสวนสาธารณะขนาดเล็ก ให้กับประชาชนที่อยู่ติดแถว สำหรับศูนย์การค้าจากมาตรฐานการควบคุมการก่อสร้างที่กำหนดระยะเวลาถอยร่น และกำหนดพื้นที่ว่างนอกเหนือจากพื้นที่อาคาร ซึ่งสามารถแบ่งที่ว่างไปพัฒนาเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับลูกค้าและประชาชนทั่วไป
- ที่ว่างอันเกิดจากการรื้อถอน เช่นที่ว่างซึ่งเคยถูกครอบครองโดยอาคาร ได้แก่ กรณีที่บ้านเรือนรुक้าที่สาธารณะ ซึ่งสภาพทรุดโทรมมากต้องรื้อ ฉะนั้นบริเวณนี้ควรเก็บไว้เป็นพื้นที่เพื่อการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะโดยทันที ถ้าหากมีขนาดพื้นที่มากพอสำหรับพัฒนาเป็นสวนสาธารณะระดับต่าง ๆ ได้หรือหากเป็นที่ว่างที่ปล่อยทิ้งร้างมานานเป็นกองขยะ หรืออาจเป็นที่ว่างจากการย้ายออกไปจากแหล่งชุมชนพักอาศัยของโรงงานอุตสาหกรรมที่รบกวนต่อสภาพแวดล้อม
- ที่ว่างริมแม่น้ำลำคลอง ได้แก่ ที่ว่างเป็นแนวยาว สองข้างคลอง ซึ่งนอกจากจะได้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้วยังช่วยให้เกิดพื้นที่สีเขียวทำให้เมืองสวยงาม และยังเป็นการป้องกันการรुक้าอย่างผิดกฎหมายอีกทั้งยังสะดวกต่อการดูแลคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำประเพณีที่เกี่ยวข้องกับทางน้ำ คือนสภาพแวดล้อมให้กับคลอง ที่ว่างริมคลองที่เป็นจุด ซึ่งที่ว่างเหล่านี้จะกระจายเป็นจุด ๆ เป็นระยะสลับกันกับการใช้ประโยชน์ที่อื่นประเภทอื่น

ที่ดินที่ใช้สำหรับการพัฒนาสวนสาธารณะในระดับย่าน,ระดับเมือง ซึ่งความเป็นที่ว่างที่มีความเด่นชัดในแง่ของที่ว่างที่กว้างใหญ่ มีสภาพภูมิทัศน์งดงามตามธรรมชาติ และมีการเข้าถึงสะดวกที่ได้แก่

- ที่ว่างริมถนนตัดใหม่ ซึ่งควรสงวนรักษาพื้นที่ไว้
- บึงทะเลสาบ สำหรับบึงทะเลสาบที่เกิดโดยธรรมชาติ นั้น มีลักษณะที่ลุ่มน้ำขังตลอดปี ค่อนข้างตื้น ไม่สามารถนำมาทำประโยชน์ได้ ถ้าหากจะปลูกสร้างอาคารก็ต้องเสียค่าถมดิน หรือจะทำประโยชน์ด้านการเกษตรก็คงไม่ได้ผล พื้นที่เช่นนี้สามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะได้

หากพิจารณาถึงการค้นหาพื้นที่ว่างภายในเมืองทั้งหมดที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเป็นการนำพื้นที่ว่างที่มีอยู่ในแต่ละเมืองมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็มีความแตกต่างกันในด้านพื้นฐานของแต่ละเมืองพื้นที่ว่างบางประเภท เช่นที่ว่างภายในที่ร้างโรงงานอุตสาหกรรมไม่มีในพื้นที่ศึกษา จะเห็นว่าการพิจารณาถึงการค้นหาที่ว่างนั้นต้องให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายใต้ปัจจัยข้อแตกต่างทางด้านกายภาพที่แตกต่างกันในแต่ละเมืองด้วย อย่างไรก็ตามการค้นหาพื้นที่ว่างสำหรับเมืองนครราชสีมาในการนำมาจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะในครั้งนี้ได้มีข้อควรคำนึงในการค้นหาดังต่อไปนี้

- 1.เป็นแปลงที่ดินที่อยู่ใกล้ชุมชนที่อยู่อาศัย
- 2.เป็นแปลงที่ดินที่เป็นของรัฐบาลและมีศักยภาพสูงด้านธรรมชาติ และสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ
- 3.การเข้าถึงสะดวกมีการพัฒนาเป็นไปได้อย่าง

จากคุณสมบัติของพื้นที่ดังกล่าวนั้นสามารถพิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การพัฒนาเป็นสวนสาธารณะอัน ได้แก่

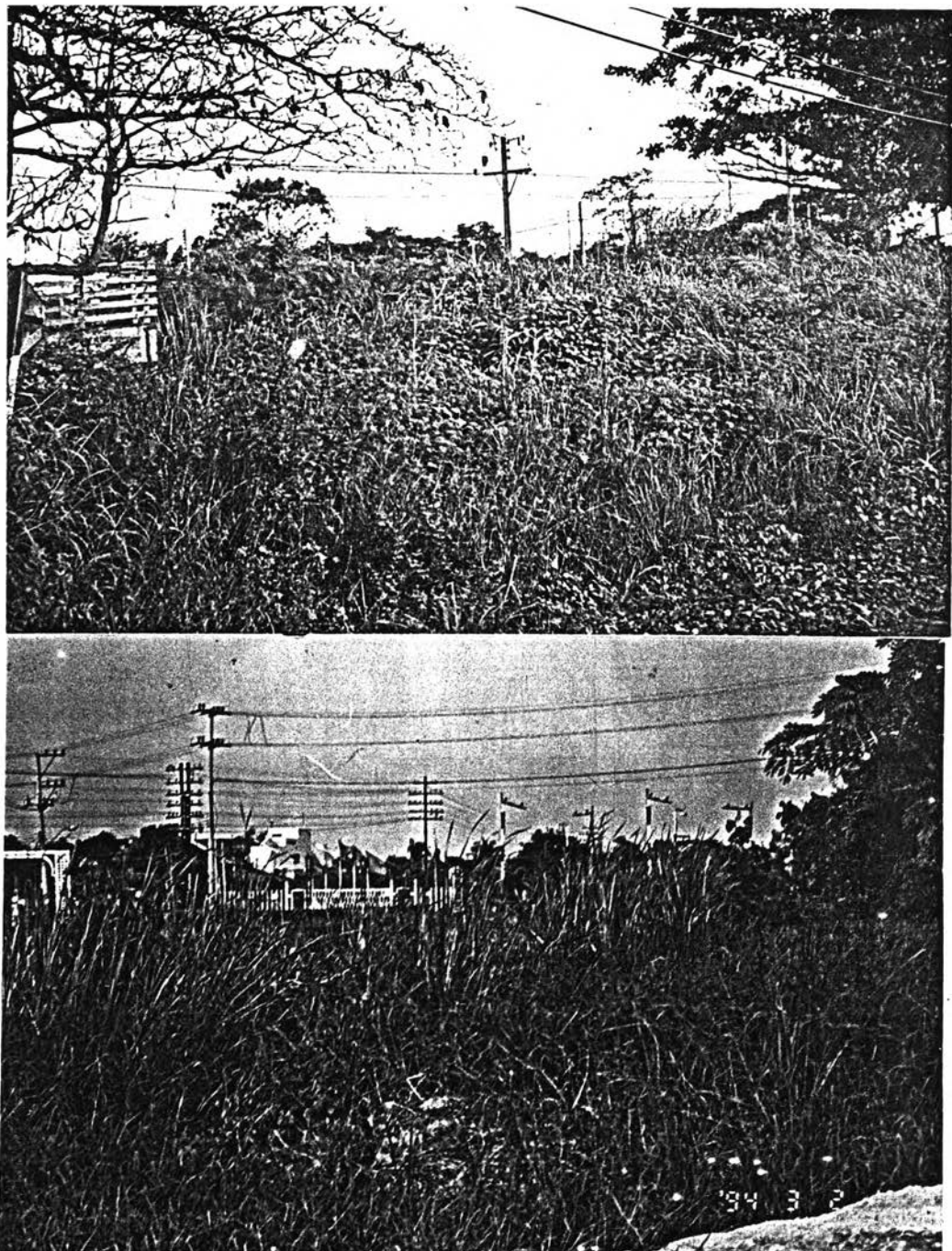
- บริเวณสถานีรถไฟภายในชุมชนเทศบาลตำบลโคกกรวด อยู่ใกล้กับชุมชน พักอาศัยของชุมชน ดอนแก้ว และบางส่วนของชุมชนสระมนโนราห์บริเวณพื้นที่แห่งนี้เป็นที่ว่างที่มีศักยภาพสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนได้ ที่ว่างบริเวณนี้ปัจจุบันมีพื้นที่ขนาดประมาณ 15-20 ไร่ สภาพทางด้านกายภาพเป็นที่ว่างที่มีป่าหนาทึบอยู่ทั่วไป เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชุมชนเป็นสถานที่ที่มีความเป็นไปได้อย่างสูง และยังเป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการ

นอกจากนั้นพื้นที่บริเวณนี้ ยังสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก เนื่องจากมีถนนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยสามารถเข้าถึงได้ทุกด้าน โดยประชาชนสามารถมาใช้บริการพื้นที่ได้โดยการเดินเท้า

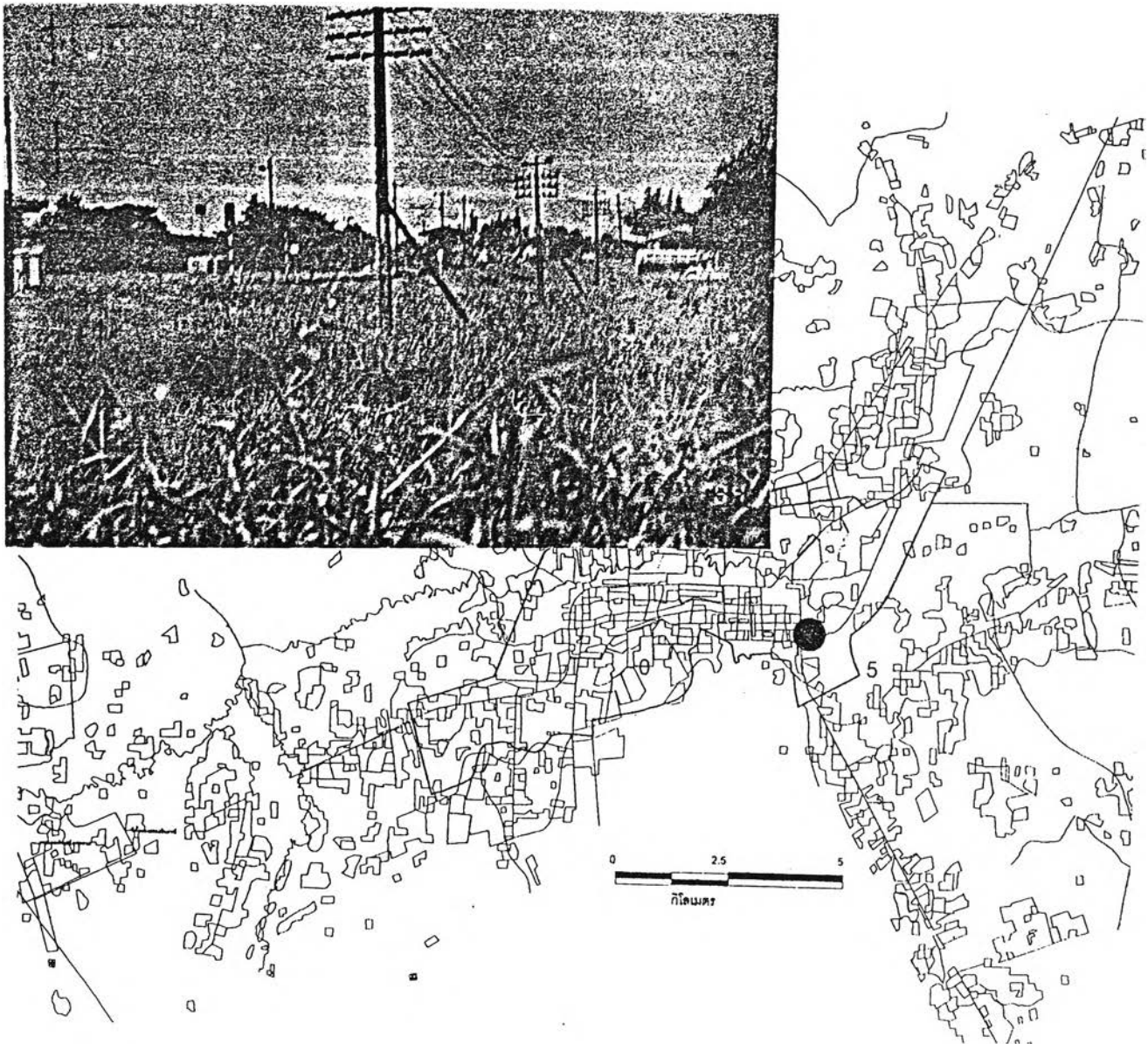
ภาพที่ 5.1 แสดงที่ว่างริมทางรถไฟ ในเทศบาลตำบลโคกกรวด

- บริเวณที่พังกาศัยในชุมชนสืบศิริ พื้นที่ว่างภายในชุมชนแห่งนี้ได้แก่ ที่ว่างที่อยู่ริมทางรถไฟที่ตัดระหว่างถนนสืบศิริกับทางรถไฟ ที่เชื่อมต่อเนื่องกับแนวของรถไฟที่ไม่ได้ใช้แล้ว ผ่านไปจนถึงสำนักงานชลประทานที่ 6 พื้นที่ว่างในบริเวณนี้มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 10-14 ไร่โดยสภาพทางด้านกายภาพแล้วเป็นที่ว่างที่อยู่ริมทางรถไฟ ที่มีสภาพของหญ้าขึ้นรกอยู่อย่างหนาแน่น สภาพของพื้นที่ถูกปล่อยไว้เป็นเพียงที่โล่งของเมืองเท่านั้น ภายในพื้นที่บางส่วนมีต้นไม้ขนาดใหญ่อยู่ 2 ต้นที่ให้ความร่มเย็นกับพื้นที่ได้เป็นอย่างดีมีความเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะในระดับชุมชนเนื่องจากว่า เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับชุมชนถนนสืบศิริที่มีการเดินทางเข้าถึงสะดวกมากที่สุดเนื่องจากอยู่ติดกับทางคมนาคมเป็นพื้นที่ที่เป็นสภาพที่ว่างยังไม่ได้มีการปลูกสร้างใดๆ และอีกบริเวณแห่งหนึ่งที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะได้แก่ บริเวณหนองแก้ข้างที่มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 28 ไร่ ที่ตั้งอยู่ใกล้กับชุมชนหนองแก้ข้าง และเดชะอุดมพื้นที่บริเวณนี้ปัจจุบันทางเทศบาลกำลังทำการก่อสร้างเพื่อใช้เป็นสวนสาธารณะให้กับชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

ภาพที่ 5.2. แสดงพื้นที่ว่างในแนวทางรถไฟบริเวณกองขึงเสด็จ

- บริเวณบริเวณทางด้านทิศใต้ของชุมชนเมืองเก่าพื้นที่ว่างของบริเวณทางด้านนี้จากการค้นหาที่ว่างเพื่อใช้เป็นพื้นที่สวนสาธารณะพบว่าพื้นที่ว่างที่อยู่ด้านหลังชุมชนราชนิกุลที่อยู่ใกล้กับชุมชนเบญจรงค์ 5 นั้นเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพหรือพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการนำที่ว่างมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้กับชุมชนอันได้แก่ บริเวณที่ว่างภายในบริเวณสถานีรถไฟชุมทางถนนจิระที่อยู่ในพื้นที่ที่มีที่ว่างประมาณ 15 ไร่ โดยสภาพทางด้านกายภาพมีสภาพเป็นป่ามีห้วยารถูกปล่อยว่างเอาไว้บริเวณพื้นที่นี้สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกเนื่องจากว่าเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับถนนสาธารณะที่ต่อเนื่องจากถนนเบญจรงค์

ภาพที่ 5.3. แสดงบริเวณที่ว่างภายในสถานีรถไฟชุมทางถนนจิระ

ส่วนพื้นที่บริเวณอื่น ๆ ดันได้แก่ ทางด้านทิศเหนือของถนนมิตรภาพช่วงทางเข้าเมือง บริเวณของการเคหะแห่งชาติ ทางด้านทิศเหนือของสถานีขนส่งเทศบาลตำบลจ้อหอ และภายในเขตคูเมืองเก่าพื้นที่บริเวณเหล่านี้ไม่มีพื้นที่ว่างที่เป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการการพัฒนาจึงจะต้องปรับปรุงพื้นที่ว่างของเมืองเพื่อนำมาทดแทนหรือเช่นเดียวกับสวนสาธารณะ

5.2.2.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการพัฒนาที่ว่างของเมือง การพัฒนาในแนวทางนี้เป็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมืองทั้งบริเวณที่มีที่ว่างจะพัฒนาเป็นสวนสาธารณะและบริเวณที่ไม่มีที่ว่างจะพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ โดยเฉพาะในกรณีหลังการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในลักษณะนี้จะเป็นการทดแทนพื้นที่สวนสาธารณะไม่มีที่ว่างที่จะนำมาพัฒนา ซึ่งในแนวทางการพัฒนานั้นพิจารณาถึงพื้นที่ว่างที่มีศักยภาพที่จะนำมาพัฒนาดังนี้

- ก.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวเส้นทางคมนาคม
- ข.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในที่ว่างสาธารณะของเมือง
- ค.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์
- ง.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมรอบ ๆ เมือง

ก.การเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวเส้นทางคมนาคมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวเส้นทางคมนาคม ของเมืองที่มีอยู่ที่สำคัญและมีศักยภาพในการนำมาพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวนั้นเส้นทางคมนาคมภายในเมืองมี 2 อย่าง ได้แก่ เส้นทางคมนาคมตามแนวถนนของเมือง และเส้นทางคมนาคมตามแนวทางรถไฟ

- เส้นทางคมนาคมตามแนวถนนของเมือง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวตามแนวถนนนี้เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการสร้างความร่มรื่นให้กับเมือง โดยแนวถนนจัดว่าเป็นพื้นที่เปิดโล่งภายในชุมชนที่มีบทบาทต่อการเดินทางเป็นตัวเชื่อมเมืองที่สำคัญอันจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบต่าง ๆ ภายในเมือง การปลูกต้นไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละถนนนอกจากให้ความร่มรื่นแล้วยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความงามและทำให้จดจำเส้นทางได้ดีขึ้น ถนนที่อยู่ภายในเมืองนั้นมีรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ถนนสายประธาน ถนนสายรอง และถนนสายย่อยซึ่งภายในเมืองนครราชสีมาถนนที่สำคัญได้แก่ ซึ่งภายในเมืองนครราชสีมาถนนที่สำคัญได้แก่ ถนนมิตรภาพ เป็นถนนสายที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดซึ่งจัดเป็นถนนสายประธานในชุมชน ถนนสุนทรารายณ์ ถนนสายนครราชสีมา-ปักธงชัย,ถนนนครราชสีมา-โชคชัย ถนนนครราชสีมา-จักราช เป็นถนนสายรอง และมีถนนสายย่อยที่อยู่ภายในชุมชนอีกประมาณ 33 สาย แต่สำหรับเส้นทางที่มีความสำคัญได้แก่ ถนนสีปศิริ ถนนอัญญาวงศ์ ถนนมุขมนตรี ถนนราชนิกุล ถนนโพธิ์กลาง ถนนมหาตไทย ส่วนถนนสายอื่น ๆ โดยเฉพาะในส่วนที่อยู่ภายในเขตเมืองเก่าที่ได้แก่ ถนนมนัส ถนนชุมพล ถนนจอมพล ถนนจักรี ถนนประจักษ์ ถนนกำแพงสงคราม และถนนสายอื่น ๆ ที่อยู่ภายในเขตเมืองเก่านี้มีความแคบทั้งของเส้นทางและตามแนวถนน ในการศึกษาครั้งนี้จึงศึกษาในส่วนของถนนที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาพื้นที่เปิดโล่งตามแนวถนนที่มีความเป็นไปได้ในสภาพของถนนที่มีอยู่ภายในเมืองในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่

1.ถนนมิตรภาพ เป็นเส้นทางสายหลักในการคมนาคมของเมืองที่มีความยาวในพื้นที่ศึกษาตั้งแต่เทศบาลตำบลโคกกรวดผ่านเข้ามาในชุมชนเทศบาลนครนครราชสีมา จนถึงเทศบาลตำบลจ้อหอ รวมระยะทางประมาณ 30กิโลเมตร ในช่วงที่ผ่านเขตการวางผังเมืองรวมนั้น พื้นที่ขอบทางเท้ามีความกว้างประมาณ 8 เมตร แต่สภาพของการปลูกต้นไม้ตามริมถนนยังไม่เป็นระเบียบขาดระบบการปลูกที่สอดคล้องกันทั้งระยะการปลูกและชนิดของพืชพันธุ์ ส่วนภายในเกาะกลางถนนปลูกต้นปาล์มน้ำมันที่มีความขัดแย้งกับสภาพเมืองเก่าในขณะที่ปาล์มน้ำมันไม่ใช่พืชพื้นบ้านของเมืองด้วยที่ทำให้สภาพการเติบโตของพืชชนิดนี้ไม่เต็มที่ควร โดยสังเกตจากสภาพการเติบโตภายนอก และนอกจากนี้ยังไม่ได้มีประโยชน์ในด้านการให้ร่มเงากับเมืองอีกด้วย

เนื่องจากเป็นถนนที่เป็นเส้นทางหลักของเมืองและเป็นเส้นทางที่ความกว้างของทางเท้าทำให้มีศักยภาพในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวกับเมือง โดยการปลูกต้นไม้ตามแนวถนนเส้นนี้ ควรเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดปานกลางที่ให้ร่มเงา และควรเป็นไม้ชนิดเดียวกันด้วย

2.ถนนสุรนารายณ์ เป็นช่วงของถนนที่เริ่มต้นจากคูเมืองทางด้านทิศเหนือที่จะผ่านชุมชนเทศบาลนครนครราชสีมาทางด้านทิศเหนือเพื่อผ่านไปยังเทศบาลตำบลจอหอ สภาพของทางเท้าที่เป็นขอบทางนั้นมีความกว้างประมาณ 6 เมตร ที่มีการปลูกต้นไม้บางส่วน และบางช่วงมีการปล่อยวางเอาไว้สภาพสองข้างทางดูแห้งแล้งเนื่องจากเป็นถนนที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชนจึงควรปลูกไม้ยืนต้นที่สีขนาดปานกลางถึงขนาดสูงได้ เนื่องจากแนวสาธารณูปโภคได้แก่ สายไฟอยู่สูงเกินกว่า 30 เมตร

3.ถนนสุรนารี ถนนชุมชนตรี และถนนอัษฎางค์เป็นถนนสายที่ตัดผ่านมาในเมืองที่มีขนาดความกว้างของทางเท้ากว้างประมาณ 4-6 เมตรโดยมีทางเท้าที่ไม่ต่อเนื่องกันเพราะบางช่วงเป็นแยกถนนตัดผ่านบางช่วงทางเท้าแคบ ถนนทั้งสามสายนี้มีลักษณะทางด้านกายภาพที่คล้ายคลึงกันทั้งในเรื่องของทางเท้า และกิจกรรมข้างถนนเป็นที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ และที่อยู่อาศัย การปลูกพืชพรรณตามแนวถนนนี้ต้องเป็นพืชที่ให้ร่มเงา โดยใช้ไม้ยืนต้นขนาดกลางเพื่อป้องกันการเกี่ยวกับแนวสาธารณูปโภคของเมือง และควรเป็นระยะที่ต่อเนื่องกันเพื่อให้ร่มเงาตลอดแนว

4.ถนนสีปรีดิ์ แนวถนนสีปรีดิ์ที่มีความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร แนวถนนนี้มีพื้นที่ขอบตามแนวทางเท้า 6 เมตร เป็นถนนที่ตัดผ่านเมืองที่มีปริมาณการจราจรปานกลางในช่วงเวลาเช้า และค่อนข้างเบาบางในช่วงกลางวัน โดยบริเวณทั้งสองฝั่งของถนนเป็นพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยปะปนกันเรียงรายอยู่ทั้งสองด้าน ส่วนด้านในของแนวถนนเข้าไปเป็นที่อยู่อาศัย ถนนสายนี้มีศักยภาพในการนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวของเมืองโดยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงากับเมือง โดยการปลูกต้นไม้ขนาดปานกลาง และต้นไม้ประดับเมือง

- การเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวการคมนาคมทางรถไฟ พื้นที่ว่างภายในแถบสีเขียวบนทางรถไฟของเมืองในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นที่ทางเข้าพื้นที่ศึกษาตั้งแต่เทศบาลตำบลโคกกรวด เข้าสู่ภายในตัวเมืองที่มีสถานี 2 แห่งได้แก่สถานีนครราชสีมา และสถานีชุมทางถนนจิระแล้วแยกออกเป็นทางหนึ่งไปทางด้านอีสานเหนือที่แยกออกมาจากตำบลจอหอไปอำเภอโนนไทยปลายทางที่สถานีหนองคาย และอีกเส้นทางหนึ่งเป็นเส้นทางที่แยกจากชุมทางถนนจิระออกมาทางด้านท่าช้าง จักราช บุรีรัมย์ สุดปลายทางที่สถานีอุบลราชธานีตลอดเส้นทางที่ผ่านชุมชนเมืองนครราชสีมา สองข้างทางรถไฟมีพื้นที่ว่างในบางช่วงที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวที่ช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองพื้นที่ตามแนวทางยาวที่มีระยะถอยร่นของแนวเขตการเดินรถไฟในระยะด้านละ 30 เมตรสามารถนำมาเป็นพื้นที่สีเขียวของเมืองมีการปลูกต้นไม้ที่ให้ร่มเงาตลอดแนวทางทั้งสองข้างให้มีความร่มรื่น พื้นที่ว่างบางแห่งที่อยู่ใกล้กับชุมชนสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนเล็ก ๆ ที่อยู่ใกล้ชุมชนได้ โดยเฉพาะที่ว่างภายในบริเวณสถานีรถไฟที่มีพื้นที่ว่างอยู่ทั้งสองสถานีที่มีศักยภาพสามารถนำมาพัฒนาได้

สำหรับแนวความคิดการพัฒนาที่ว่างริมทางรถไฟนั้นต้องการให้มีพื้นที่สีเขียวที่เป็นแถบทางยาวในลักษณะของการปลูกต้นไม้เป็นแถวยาว ส่วนพื้นที่ใดที่มีเนื้อที่จำนวนมากและอยู่ใกล้กับชุมชนสามารถนำมาพัฒนาเป็นที่พักผ่อนของคนที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ชุมชนได้

ดังนั้นพื้นที่ตามแนวแถบทางรถไฟที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงแบ่งการพัฒนาออกเป็น 2 บริเวณใหญ่ ๆ ได้แก่ บริเวณที่อยู่ใกล้กับชุมชน และบริเวณที่อยู่ห่างจากชุมชน โดยบริเวณที่อยู่ใกล้กับชุมชนมีแนวทางการพัฒนาเป็น 2 อย่าง ๆ ได้แก่ การนำพื้นที่ว่างนั้นมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะหรือที่พักผ่อนเล็ก ๆ ใกล้บ้านเพื่อสำหรับ

บริเวณที่มีเนื้อที่ และปลูกต้นไม้ตามแนวแถบเพื่อการเพิ่มความร่มรื่น และพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง ส่วนพื้นที่ที่อยู่ไกลจากชุมชนออกไปนั้นให้มีการพัฒนาเป็นพื้นที่เปิดโล่งที่รักษาสภาพธรรมชาติเอาไว้

สำหรับบริเวณพื้นที่แนวแถบทางรถไฟที่ศักยภาพและสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะของเมืองนั้นได้แก่

1. บริเวณที่ 1 บริเวณ บริเวณสถานีรถไฟนครราชสีมา ที่มีพื้นที่ว่างภายในสถานี และบริเวณที่มีความเชื่อมต่อกันในพื้นที่ โดยมีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ 60 ไร่ พื้นที่นี้ปัจจุบันใช้เป็นสนามโล่งที่มีความต่อเนื่องกันกับพื้นที่ว่างริมทางรถไฟ แนวของถนนสี่แควที่ยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างจริงจังแต่อย่างใดเป็นเพียงพื้นที่ที่เป็นสนามกีฬาชั่วคราวให้คนในพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามาใช้เท่านั้นพื้นที่นี้มีความเหมาะสมอย่างมากที่จะนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ เนื่องจากมีบริเวณพื้นที่ที่มีความกว้างและเป็นสถานที่ของทางราชการที่มีความต่อเนื่องกับชุมชนรอบ ๆ ที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัยของคนในละแวกใกล้เคียง

2. บริเวณที่ 2 บริเวณ สถานีรถไฟชุมทางถนนจิระ ที่มีพื้นที่ภายในประมาณ 20 ไร่ พื้นที่นี้มีความต่อเนื่องกับชุมชนที่อยู่ใกล้ ๆ กับชุมชนเบญจรงค์ ชุมชนราชนิถุล และบ้านพักอาศัยของข้าราชการที่อยู่ใกล้ ๆ พื้นที่แห่งนี้

ข. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในที่ว่างสาธารณะของเมือง ที่ว่างสาธารณะของเมืองนั้นได้แก่ที่ว่างภายในสถานบันการศึกษาที่ว่างภายในศาลากลางที่ว่างภายในสถานที่ราชการ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้มีการกระจายตัวและทำหน้าที่ของตัวเองแทรกอยู่ในชุมชนเมืองทั่วเมือง และภายในพื้นที่ที่ว่างที่สามารถนำมาพัฒนาเพิ่มพื้นที่สีเขียวในลักษณะดังนี้

- ที่ว่างภายในสถานบันการศึกษา ในส่วนของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการนำมาพัฒนาเป็นที่ว่างเพื่อเป็นพื้นที่พักผ่อนได้โดยคำนึงถึงที่ว่างที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นที่พักผ่อน นั้นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับหนึ่งอันต้องประกอบไปด้วยที่ว่างภายในอย่างน้อย 2-12 ไร่ สนามกีฬา ที่นั่งพักผ่อน มีทางเดินเท้า เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้นอยู่แล้ว และอยู่ใกล้กับชุมชนที่อยู่อาศัยที่คาดว่าจะมีคนเข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่เดิมที่หากมีแนวทางการพัฒนาให้เป็นที่พักผ่อนพื้นที่ว่างในสถานบันการศึกษา

ในส่วนที่นำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวของชุมชน เนื่องจากพื้นที่ภายในสถานศึกษา นอกจากจะมีอาคารแล้วยังมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น โดยสถานบันการศึกษาภายในชุมชนแบ่งออกเป็นหลายระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา สถานบันการศึกษาภายในชุมชนเหล่านี้แทรกกระจายอยู่ทั่วไปภายในชุมชน การเข้าถึงสะดวก โรงเรียนบางแห่งมีการส่งเสริมสภาพแวดล้อม ที่สวยงามร่มรื่นด้วยต้นไม้ มีสนามสำหรับการออกกำลังกายและเล่นกีฬา แต่อย่างไรก็ตามส่วนหนึ่งที่ทำพื้นที่สีเขียวภายในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับชุมชนเท่าที่ควรคือการแบ่งปัน (Share) ให้กับชุมชน เพราะพื้นที่เหล่านี้จะถูกจำกัดการใช้ประโยชน์เฉพาะครู นักเรียนผู้ปกครอง โดยช่วงของการปิดภาคการศึกษาในช่วงวันเสาร์ อาทิตย์ ยังไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ จะมีเพียงในระดับอุดมศึกษาเท่านั้นที่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ในช่วงปิดภาคการศึกษาเนื่องจากยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ต้องทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนอยู่ เช่นสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล การนำพื้นที่ว่างภายในโรงเรียนปรับปรุงเป็นพื้นที่สวนสาธารณะโดยอาจออกมาในรูปของพื้นที่พักผ่อนที่มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ มีที่นั่งพักผ่อนและออกกำลังกายซึ่งโดยปกติภายในโรงเรียนต่าง ๆ จะมีการนำพื้นที่เกี่ยวกับการพักผ่อนและการเล่นกีฬาในโรงเรียนอยู่แล้วการนำกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ที่ส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องชุมชน โดยภายในชุมชนต้องการให้มีสนามเด็กเล่นภายในชุมชน และสวนในละแวกบ้านที่สามารถเดินทางได้สะดวก ดังนั้นหากมีการเสริมกิจกรรมด้านการออกกำลังกายทั้งแบบสงบและแบบคึกคักในพื้นที่โดยระยะเวลาที่ให้บริการควรให้บริการในช่วงหลังเลิกเรียน ระหว่าง 16.00-19.00 น ใน

ช่วงระหว่างวันเสาร์-อาทิตย์ และระหว่างการปิดภาคการศึกษา และในการศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาถึงศักยภาพพื้นที่ของสถานศึกษาที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อหาศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนดังนี้

ตารางที่ 5.13 แสดงสถานศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนา

ระดับการศึกษา	ที่ตั้ง	ที่ว่าง(ไร่)	ชุมชนโดยรอบ			ลักษณะของส่วนประกอบ				
			อยู่อาศัย	พาณิชยกรรม	อื่น ๆ	1	2	3	4	5
ประถมศึกษา										
สุชนารี	ต.ในเมือง		-	/	-	/	-	-	-	/
เคหะประชาสามัคคี	ต.ในเมือง	2-0-0	/	-	-	/	-	-	-	/
ชลประทานสงเคราะห์	ต.ในเมือง	6-2-0	/	-	-	/	/	-	/	/
ท.1(บูรพาวิทยาการ)	ต.ในเมือง	2-2-0	/	-	-	/	-	-	-	/
ท.2(วัดสมอราย)	ต.ในเมือง	2-2-0	/	-	-	/	-	-	-	/
ท.4(สถานเพาะชำ)	ต.ในเมือง	2-2-30	/	-	-	/	/	-	-	/
ท.5(สถานเพาะชำ 2)	ต.ในเมือง	3-2-30	/	-	-	/	-	-	-	/
อนุบาลนครราชสีมา	ต.ในเมือง	2-2-0	-	/	-	/	/	-	-	/
บ้านจอหอ	ต.จอหอ	4-2-20								
โคกกรวด	ต.โคกกรวด	5-1-10	/	-	-	/	/	-	/	/
รัฐราชประชาสรวร	ต. ขามทะเล	4-2-0	/	-	-	/	/	-	/	/
มัธยมศึกษา										
สุชนารี	ต.ในเมือง	3-0-0	/	-	/	/	/	/	/	/
โคราชพิทยาคม	ต.ในเมือง	5-2-0	/	-	-					
ราชสีมาวิทยาลัย	ต.ในเมือง	5-0-0	/	-	-	/	/	/	/	/
ขามทะเลสอ	ต.ขามทะเล	4-2-0			/	/	/	-	/	/
อุดมศึกษา										
สถาบันราชมงคล	ต.ในเมือง	20-2-0	/	-	-	/	/	/	/	/
สถาบันราชภัฏ	ต.ในเมือง	15-0-0	/	-	-	/	/	/	/	/
โรงเรียนตำรวจภูธร3	ต.จอหอ	5-2-0	/	-	/	/	/	/	/	/
รวม						95-1-0 ไร่				

ที่มา: จากการศึกษา พื้นที่คำนวณจากแผนที่มาตราส่วน 1:4000

หมายเหตุ 1.หมายถึง มีต้นไม้ให้ร่มเงา 2.ที่นั่งพักผ่อน 3. สิ่งอำนวยความสะดวก
4.ถนน และทางเท้า 5.สนามกีฬา

จะเห็นว่าภายในเมืองมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนของเมืองฯ ได้ ที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากสถานที่เหล่านั้นได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามยังมีสถาบันการศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นที่พักผ่อนด้วยข้อจำกัดในด้านที่ว่างหรือด้านอื่น แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่เหล่านั้นสามารถนำมาพัฒนาเป็นที่ว่างเพื่อการรักษาสุขภาพแวดล้อมโดยมีการตกแต่งบริเวณภายในพื้นที่ให้สวยงามและจะได้พื้นที่เพิ่มขึ้นอีกประมาณ 95-1-0ไร่

● ที่ว่างภายในสถาบันราชการสถาบันราชการที่มีอยู่ในเทศบาลต่าง ๆ เหล่านี้มีพื้นที่ว่างในพื้นที่ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นพื้นที่สวนในระดับเล็ก ๆ ที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีการเข้ามาใช้ในเวลาที่ยืนและวันหยุดราชการส่วนหน่วยงานที่มีที่ว่างน้อยส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้ประดับบริเวณให้สวยงามพื้นที่ว่างภายในสถานที่ราชการ ภายในสถาบันราชการที่มีศักยภาพใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนและเล่นกีฬาได้พื้นที่เหล่านี้จะเป็นสถานที่ราชการที่มีศักยภาพที่จะใช้พักผ่อนในชุมชนได้ โดยที่ตั้งอันเป็นสถานที่ราชการนี้ จะเป็นที่ตั้งของอาคารทำการมีทั้งหน่วยงานราชการที่ประชาชนมาติดต่อ เช่นที่ว่าการอำเภอ ศาลากลางจังหวัด แต่ละหน่วยงานมีลักษณะเป็นสัดส่วน มีอาคารทำการ มีองค์ประกอบของที่ว่างมากน้อยแตกต่างกัน หน่วยงานบางแห่งค่อนข้างแออัด มีอาคารปลูกสร้างเติมพื้นที่ บางหน่วยงานมีพื้นที่ว่างไว้เพื่อปรับปรุงเป็นสวยงาม บางหน่วยงานยังมีที่ว่างที่ยังไม่ได้พัฒนา หน่วยงานราชการของชุมชนเมือง นครราชสีมา ในระดับจังหวัดส่วนใหญ่ ภายในศูนย์ราชการบริเวณศาลากลางจังหวัด แต่ก็มีหลายหน่วยงานที่กระจายตามส่วนต่าง ๆ โดยหน่วยงาน เหล่านี้จะถูกล้อมรั้วปิดกั้นที่ทำการ เพื่อป้องกันความเสียหายของทรัพย์สินบางแห่งมีพื้นที่ว่างที่เหมาะสมกับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่สีเขียวทั้งในส่วนที่สามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่สีเขียว และพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนได้ จากการศึกษาถึงสถานที่ราชการที่มีศักยภาพนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวมีดังนี้

ตารางที่ 5.14 แสดงสถานที่ราชการภายในชุมชนที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นสถานที่พักผ่อนได้

สถานที่ราชการ	ที่ตั้ง	ที่ว่าง	ชุมชนโดยรอบ			ลักษณะของสวนประกอบ				
			ที่อยู่อาศัย	พาณิชย์	อื่น ๆ	1	2	3	4	5
ภายในศูนย์ราชการ	ทน.นครราชสีมา	6-0-0		/		/	/	-	/	-
ป่าไม้จังหวัด	ทน.นครราชสีมา	6-2-0	/	-	-	/	/	/	-	-
สถานีรถไฟ	ทน.นครราชสีมา	11-0-0	/	-	-	/	/	/	/	/
โรงพยาบาลมหาราช	ทน.นครราชสีมา	3-2-0	/	-	-	-	/	/	/	-
แขวงทางนครราชสีมา	ทน.นครราชสีมา	3-0-0	/	-	-					
สถานีประมงน้ำจืด	ทน.นครราชสีมา	8-0-0	/	-	-	/	/	-	/	-
ชลประทานจังหวัด	ทน.นครราชสีมา	16-0-0	/	-	-	/	/	/	/	/
ศูนย์หม่อนไหม	ทน.นครราชสีมา	15-0-0	/	-	-	/	/	-	/	-
ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ โคกกรวด	ทต.โคกกรวด		/	-	-	/	/	-	/	-
ศูนย์ราชการขามทะเลสอ	ทต.ขามทะเลสอ	6-2-0	/	-	-	/	/	-	/	-
รวม			75-2-0 ไร่							

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ 1. หมายถึง มีต้นไม้ให้ร่มเงา 2.ที่นั่งพักผ่อน 3. สิ่งอำนวยความสะดวก
4.ถนน และทางเท้า 5.สนามกีฬา

ส่วนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในศาสนสถาน เนื่องจากเป็นสถานที่ที่ไม่ต้องการพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนเนื่องจากเป็นสถานที่อันมีคุณค่าทางจิตใจที่ไม่ต้องการให้กิจกรรมอื่นเข้าไปรบกวน ดังนั้นภายในที่ว่างของวัดจึงควรมีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น แบ่งเขตพุทธาวาส ฆราวาสให้ชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้สถานที่โดยเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนได้ประมาณ 75-2-0 ไร่

- พื้นที่ว่างสาธารณะอื่น ๆ อันได้แก่

1. คูเมืองโบราณ โดยคูเมืองโบราณเป็นพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เดิมมีขนาดกว้าง 1 กิโลเมตร ระยะเวลาทางยาว 1.7 กิโลเมตร ปัจจุบันรอบ ๆ คูเมือง จะมีสันคูเมืองอยู่โดยมีความกว้างประมาณ 4 เมตร พื้นที่ดังกล่าวสามารถนำมาปรับปรุงเป็นพื้นที่ปลูกต้นไม้และหญ้าเพื่อการส่งเสริมพื้นที่สีเขียวในชุมชน นอกจากนี้ยังมีบางส่วนที่เป็นบ้านพักของทางราชการ ปัจจุบันทางเทศบาลมีโครงการส่งเสริมให้เป็นพื้นที่สวนสาธารณะอยู่แล้ว ได้แก่ บริเวณบ้านพักของข้าราชการทั้งที่อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของคูเมือง ทางด้านประตูพลล้าน

2. สระแก้ว เป็นสระน้ำคู่บ้านคูเมือง อยู่ติดกับวัดประจำเมืองคือวัดสระแก้ว ที่ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ์ เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความกว้างประมาณ 130 เมตร ความยาวประมาณ 150 เมตร สภาพน้ำในสระไม่ใสสะอาด มีผักตบชวา ค่อนข้างมาก พื้นที่ดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนสวนสาธารณะในขนาดย่อมได้ สามารถนำพื้นที่ว่างรอบ ๆ สระทำเป็นพื้นที่พักผ่อนในลักษณะการปรับปรุงพื้นที่แข็ง (Hard scape) ของพื้นที่ที่ควบคู่กับการปลูกไม้ยืนต้น ให้อารมณ์ร่มรื่นที่พักผ่อน

3. สระขวัญ ตั้งอยู่บนถนนอัญญาวงศ์ บริเวณหน้าที่ทำการไปรษณีย์นครราชสีมา ที่ได้รับการบูรณะให้รอบ ๆ สระเป็นสวนสาธารณะ โดยเทศบาลนครราชสีมา ขนาดของสระมีความกว้าง 60 เมตร ความยาวประมาณ 100 เมตรพื้นที่นี้สามารถปรับปรุงให้เป็นพื้นที่พักผ่อนในชุมชนได้เป็นอย่างดี เนื่องมาจากชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงเป็นชุมชนอยู่อาศัยที่ค่อนข้างหนาแน่น การนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อน หรือเป็นสวนขนาดเล็กจะทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ได้เต็มที่ การพัฒนาสามารถทำได้ในลักษณะเดียวกับการพัฒนาสระแก้ว โดยการปลูกไม้ยืนต้น ที่ให้อารมณ์ควบคู่กับการจัดพื้นที่พักผ่อน

4. สระทองกลาง เป็นสระน้ำขนาดใหญ่ อยู่มุมเมืองด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้สำหรับเก็บกักน้ำก่อนที่จะระบายลงสู่ทุ่งหัวทะเล ปัจจุบันสระทองกลางเหลือเนื้อที่ กว้างประมาณ 50 เมตร ยาว 3.50 เมตร ด้านหน้าของสระยาวขนานกับถนนกำแพงสงคราม ซึ่งเป็นที่เสาะเสียบกับกำแพงเมืองเดิม ด้านหลังของสระติดกับเรือนจำกลางนครราชสีมา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสระ ถูกบุกรุกด้วยบ้านเรือนราษฎร ที่เป็นที่อยู่ของราษฎรที่มีฐานะค่อนข้างยากจน พื้นที่นี้สามารถนำมาใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนของชุมชนได้เช่นเดียวกับสระน้ำอื่น ๆ

5. สระน้ำวัดบูรพ์ อยู่ภายในวัดสี่มุมเมืองทิศตะวันออก เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างพร้อมกับการสร้างเมืองมอญ บัวขึ้นในบางส่วนริมฝั่งสระยังไม่ได้รับการตกแต่งบูรณะ พื้นที่สระนี้อยู่ใกล้กับชุมชนที่พักอาศัยที่มีศักยภาพสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่พักผ่อนโดยการปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ ของสระ

6. พื้นที่บริเวณ เรือนจำกลางนครราชสีมาอยู่ภายในชุมชนเมืองเก่าทางด้านภายในเขตคูเมืองเดิมฝั่งทางด้านประตูพลล้าน มีพื้นที่ประมาณ 39 ไร่ บริเวณดังกล่าวปัจจุบันใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสมกับเมืองเนื่องจากลักษณะทางด้านกายภาพของพื้นที่มีผลทำให้ความน่าอยู่และความสง่างามของเมืองลดลง ประกอบกับเรือนจำแห่งนี้ไม่สามารถขยายตัวได้อีกต่อไปในเชิงกายภาพพื้นที่ ทางสำนักผังเมืองได้เสนอให้ย้ายเรือนจำไปอยู่ในพื้นที่ที่กว้างขวางและห่างไกลชุมชน คือนพื้นที่ดังกล่าวให้กับเมืองเพื่อการพัฒนาทางด้านสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์เมือง โดยศักยภาพของพื้นที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะในระดับละแวกบ้าน หรือพื้นที่ลานโล่งเอนกประสงค์เพื่อประกอบกิจกรรมทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความสะดวกเป็นอย่างมากในการเข้าถึง การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวนอกจากจะเพิ่มพื้นที่สีเขียวยังเป็นการเสริมสร้างภูมิทัศน์และความงามให้กับพื้นที่ชุมชนเมืองอีกด้วย

7. การปรับปรุงพื้นที่เปิดโล่งบริเวณหน้าสถานีรถไฟนครราชสีมาเป็นสถานที่สำหรับการพักผ่อนโดยสภาพในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในพื้นที่โดยมีการปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่นมีสนามหญ้า แต่พื้นที่ดังกล่าวยังไม่มีความตั้งใจในการไปใช้พื้นที่เนื่องจากยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรเพิ่ม

เดิมที่ได้แก่สนามเล่นเด็ก และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เน้นไปในลักษณะ Passive Recreation ภายในพื้นที่ จะเป็นการส่งเสริมการเข้ามาใช้พื้นที่ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีที่ว่างบริเวณด้านหน้าเทศบาลที่มีความเป็นไปได้ในการ นำมาใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนได้โดยสภาพทางด้านกายภาพในปัจจุบันมีสภาพแวดล้อมที่ดีอยู่แล้ว แต่หากมีการเพิ่ม พื้นที่พักผ่อนอีกแห่งหนึ่ง

ค. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ว่างเพื่อการอนุรักษ์ ที่เป็นพื้นที่ ห้วยหนอง คลองบึง แม่น้ำ สามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนได้ดังต่อไปนี้

- บึงห้วยทะเล โดยที่ตั้งของพื้นที่เป็นบริเวณที่ว่างภายในบึงห้วยทะเลที่มีพื้นที่ว่างประมาณ 120 ไร่ พื้นที่บริเวณ ดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะในระดับเมืองได้ดี เนื่องจากมีขนาดพื้นที่ขนาดใหญ่ และอยู่ไม่ห่างจากชุมชน รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีการคาดว่าจะการเติบโตของเมืองจะมีแนวโน้มไปตามทิศทางนี้ด้วย ประกอบกับในปัจจุบันพื้นที่นี้อยู่ใกล้ชุมชนที่อยู่อาศัยชุมชนห้วยทะเล และยังมีสภาพทางด้านภูมิทัศน์ที่มีน้ำ เป็นองค์ประกอบอีกด้วย โดยเสนอแนะให้มีการจัดสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ของเมืองที่สามารถรองรับ ประชากรทางทิศใต้และตะวันออกของเมือง ที่ความว่าจะเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง เพิ่มพื้นที่ประกอบ กิจกรรมของเมือง เป็นการรักษาพื้นที่ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์เป็นพื้นที่รับน้ำของเมือง โดยกิจกรรมที่นำมา อาจเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันนั้นหนทางการที่ใช้น้ำเป็นองค์ประกอบ
- สระมโนราห์ ที่เป็นพื้นที่ว่างที่ตั้งอยู่ภายในเทศบาลตำบลโคกกรวดที่มีพื้นที่ประมาณ 5-0-0 ไร่ อยู่ติดกับ ชุมชนริมมโนราห์ และชุมชนดอนแก้ว ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวเป็นหนองน้ำสาธารณะที่มีพื้นที่ว่างภายในรอบ ๆ สระน้ำ เป็นพื้นที่ของทางราชการที่มีผู้เข้ามาใช้ประโยชน์ในการจับปลาเท่านั้น ด้วยที่ตั้งที่อยู่ใกล้ชุมชนที่ คาดว่าน่าจะจะมีการเข้ามาใช้ประโยชน์ นอกจากนั้นยังเป็นการเพิ่มพื้นที่นันทนาการให้แก่เมืองและเป็นการฟื้นฟู สภาพแวดล้อมของเมือง
- หนองแก้งช้าง เป็นพื้นที่ลุ่มรับน้ำที่อยู่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษามีพื้นที่ประมาณ 28 -0-0 ไร่ อยู่ติดกับ ชุมชนพาดิษเจริญ และชุมชนหนองแก้งรอบ ๆ พื้นที่ที่มีที่ว่างสามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะหรือ พื้นที่พักผ่อนในเชิงนันทนาการของพื้นที่โดยนำมาพัฒนาเป็นพื้นที่มาพัฒนาด้านภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงามและพักผ่อนในการผจญภัย

พื้นที่เหล่านี้ให้คงสภาพพื้นที่แหล่งธรรมชาติให้ทำหน้าที่คงเดิมคือยังเป็นพื้นที่รับน้ำของเมืองที่ยังคง รักษาสภาพทางด้านนิเวศวิทยาของเมืองอยู่เช่นเดิม และการพัฒนานี้ไม่กระทบต่อธรรมชาติของพื้นที่ โดย นำพื้นที่เหล่านี้มาพัฒนาเป็นพื้นที่นันทนาการของเมือง

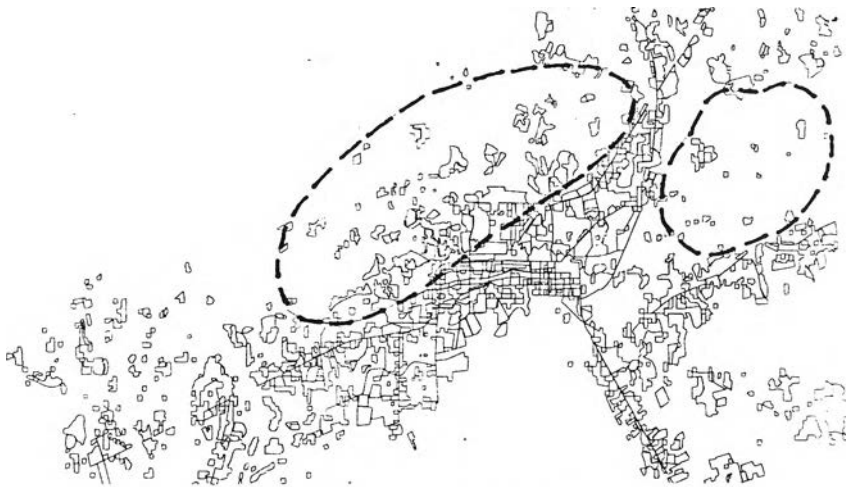
ง. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมรอบ ๆ เมือง จากการที่พื้นที่เกษตรกรรมรอบ ๆ เมืองของชุมชนลดลงเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นปรากฏการณ์ การเติบโตของเมืองที่มีผลทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้น พื้นที่เกษตรกรรมจำนวนหนึ่ง กลายเป็นของนายทุน ที่ไม่ได้ทำประโยชน์ด้านการเกษตรแต่อย่างใด และถูกปล่อยทิ้งร้างเอาไว้ โดยพื้นที่เหล่านี้บางส่วนเป็นพื้นที่ดินอันอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตรอย่างยิ่ง จากการ สืบสวนของกรมการผังเมืองกระทรวงมหาดไทย ระบุว่า พื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดในการทำเกษตรของเมืองอยู่ทาง ด้านทิศเหนือของชุมชน พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินมากที่สุดในพื้นที่ชุมชน และยังเป็นแหล่ง รับน้ำชลประทานของเมือง โดยพื้นที่นี้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 40 ตารางกิโลเมตร หรือ 25,000 ไร่

แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวกลายเป็นแนวการขยายตัวของเมืองไปด้วย โดยเห็นได้จากการ เพิ่มขึ้นของบ้านเรือนที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย บางส่วนมีการก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เช่นด้านหลังของ ห้างสรรพสินค้า เดอะมอลล์ บริเวณชุมชนสวนมะพร้าว ไปตลอดแนวของพื้นที่จนถึงเขตเทศบาลตำบลจอหอ ที่มี

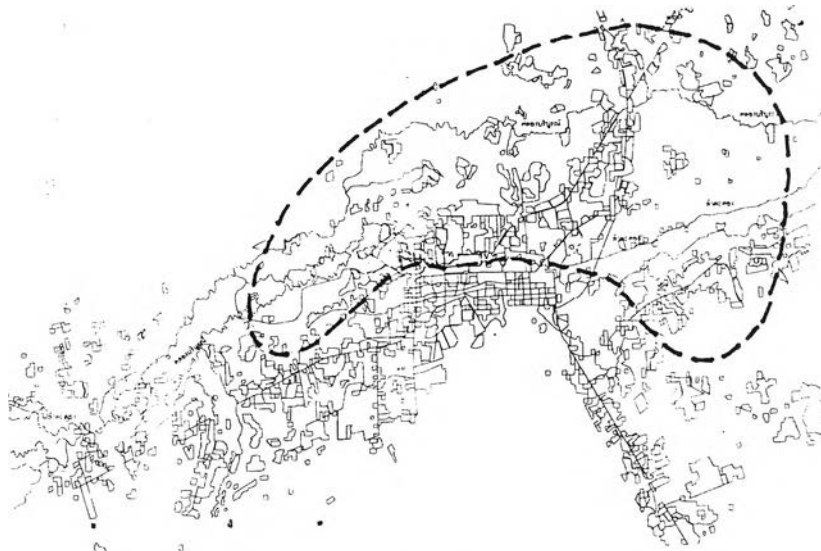
ผลทำให้พื้นที่ทำการเกษตรลดลง ที่หากมีการปล่อยให้เกิดการบุกรุกเช่นนี้จะทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรที่จะนำไปสู่การใช้ที่ดินไม่เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของทรัพยากร ดังนั้นจึงมีการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรดังกล่าวโดยการสงวนคุ้มครองรักษาพื้นที่ไว้เพื่อการทำการเกษตรใช้พื้นที่ให้เต็มประสิทธิภาพ ออกกฎหมายกำหนดแนวเขตเกษตรกรรมจำเพาะ โดยพื้นที่เกษตรที่สงวนไว้จะต้องเป็นพื้นที่ที่มีขนาดแปลงที่ดินที่เป็นผืนใหญ่ติดต่อกัน การพิจารณาการเป็นเขตเกษตรกรรมจำเพาะนั้นพิจารณาจากพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำไร่ ทำนา หรือการปลูกไม้ผลสูง ดินดี และควรมีน้ำใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ เห็นพื้นที่ที่ทำไร่ทำนา หรือการปลูกไม้ผลสูง ดินดี และควรมีน้ำใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ เป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรอยู่ซึ่งการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมจำเพาะนี้จะก่อให้เกิดเป็นพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติของเมือง และเป็นพื้นที่ที่จะเป็นแนวขอบที่ช่วยลดป้องกันทิศทางการเติบโตของเมืองเข้าไปสู่พื้นที่อันอุดมสมบูรณ์พร้อมทั้งส่งเสริมความน่าอยู่ของเมืองอีกด้วย

ในการพิจารณาหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเป็นพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์ของเมืองพิจารณาจากปัจจัยหลักได้แก่

1. เป็นบริเวณพื้นที่ที่มีดินอุดมสมบูรณ์
2. เป็นพื้นที่รับน้ำชลประทาน
3. เหมาะสมในการพืชไร่ ทำนา และการปลูกไม้ผล

ภาพที่ 5.1 บริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินสูง

ภาพที่ 5.2 บริเวณที่เป็นพื้นที่รับน้ำชลประทาน

ภาพที่ 5.3 แสดงบริเวณที่เหมาะสมในการทำนา ,ปลูกพืชไร่ และปลูกไม้ผล

ภาพที่ 5.4 พื้นที่ที่เหมาะสมในการเป็นเขตเกษตรกรรมจำเพาะของเมือง

พื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเป็นเขตเกษตรกรรมจำเพาะในเขตชุมชน เป็นพื้นที่ที่อยู่ทางด้านทิศเหนือของชุมชนที่มีเนื้อที่ประมาณ 20 ตารางกิโลเมตรโดยพื้นที่ดังกล่าวนี้ควรมีกฎหมายการห้ามไม่ให้ใช้เป็นที่ใด ๆ ในดารนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น นอกจากการใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตร หากมีการนำพื้นที่ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ต้องเป็นประโยชน์ที่เกี่ยวเนื่องกับการเกษตร และสนับสนุนการเกษตรเท่านั้น หากมีการฝ่าฝืนต้องมีมาตรการในการลงโทษที่เคร่งครัดและจริงจัง

5.2.3.การพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่ สวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่ภายในชุมชนเมืองนครราชสีมา ปัจจุบันซึ่งพบว่าภายในสวนสาธารณะดังกล่าวนี้มีข้อบกพร่องที่ต้องการการปรับปรุงพื้นที่ภายในสวนดังต่อไปนี้

ก.สวนอนุสรณ์สถาน บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นบริเวณที่อยู่ย่านใจกลางชุมชน เมืองนครราชสีมาปัจจุบัน ผู้ที่เข้ามาใช้สวนส่วนใหญ่เป็นคนเป็นครอบครัว ชุมชนเดินทางโดยการเดินเท้า และมีส่วนมาแวะพักเพื่อรอรถทำเลขของสวนอยู่ใกล้กับจุดของงานประเพณีเช่น งานฉลองชัยท้าวสุระนารี งานลอยกระทง ลักษณะบางประการของกายภาพคือขาดสนามเด็กเล่น ขาดกิจกรรมเครื่องออกกำลังกาย ขาดแสงสว่างในตอนกลางคืน ไม่มีศาลาพัก

ผ่นภายในสวน มักเป็นที่มั่วสุมอบายมุขของวัยรุ่นและคนจรจัด ทำให้ผู้มาใช้พื้นที่สวนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย การวางผังพืชพันธุ์เห็นไม้ยืนต้นมากเกินไป จนทำให้สวนขาดสีสัน การปรับปรุงแก้ไขโดย

การใช้มาตรการการรักษาความปลอดภัย สำหรับการใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยในสวนแห่งนี้จำเป็นต้องทำอย่างเร่งด่วนเนื่องจากในปัจจุบันมีประชาชนบางกลุ่มใช้พื้นที่สวนเป็นแหล่งมั่วสุม เช่นใช้เป็นสถานที่ดื่มสุรา เป็นที่พักของคนจรจัดทำให้คนไม่กล้าเข้ามาใช้สวนแห่งนี้ เพราะผู้ที่เข้ามาใช้จะเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในการใช้สวน ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดให้มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยภายในสวนที่จะทำให้ผู้ใช้สวนเกิดความรู้สึกมั่นใจในการมาใช้สวนที่มีความปลอดภัย ที่จะเป็นการส่งเสริมการเข้าไปใช้พื้นที่มากขึ้น

จัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการออกกำลังกาย พื้นที่สวนอนุสรณ์สถานเป็นสวนที่อยู่ท่ามกลางชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ทั้งชุมชนพาณิชย์และที่อยู่อาศัย จากจุดที่ตั้งของพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและพื้นที่พอสมควรจึงเป็นจุดที่ควรส่งเสริมอย่างยิ่งในการเพิ่มพื้นที่ออกกำลังกาย ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนได้มีที่ออกกำลังกายและเป็นที่พักปะกันไปด้วยดีด้วยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์การออกกำลังกายที่จัดให้มีลานในการออกกำลังกาย และจัดพื้นที่ออกกำลังกายเป็นจุด ๆ

ตกแต่งโคมไฟส่องสว่าง ให้แก่พื้นที่ให้ปลอดภัยทั่วบริเวณ ตลอดจนใช้มาตรการการรักษาความปลอดภัยในการใช้สวนในเวลากลางคืน ในช่วงเวลากลางคืนนั้นสวนแห่งนี้ยังเปิดให้บริการเนื่องจากเป็นสวนแบบเปิดที่ไม่มีรั้วรอบทำใหในช่วงเวลากลางคืนคนก็ยังเดินผ่านสวนได้ ดังนั้นควรเพิ่มแสงสว่างให้เพียงพอ

จัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อย่างเพียงพอ เช่นถังขยะ น้ำดื่ม ห้องน้ำ ปัจจุบันพื้นที่สวนสาธารณะแห่งนี้ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เป็นอย่างมาก ได้แก่ บริการน้ำดื่ม ห้องน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ผู้มาใช้สวนจำเป็นต้องใช้

ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สนองต่อความต้องการปรับปรุกลานพื้นที่เรียบให้เกิดกิจกรรมมากขึ้น

ข.สวนเฉลิมพระเกียรติ เป็นสวนสาธารณะที่อยู่รอบ คูเมือง ที่เพิ่งจะสร้างเสร็จ ปัจจุบันประชาชนที่ไปใช้บริการจะเป็นคนในชุมชน ละแวกบ้านใกล้เคียง และบางส่วนเป็นผู้มารอรถประจำทางเพื่อเดินทางไปอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง พื้นที่สวนดังกล่าวแม้เป็นสวนที่เพิ่งจะสร้างเสร็จแต่จะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในสวนไม่ครบ โดยภายในเป็นเพียงจุดออกกำลังกายเป็นจุด ๆ เท่านั้น ผังบริเวณมีเพียงทางเท้า ยังขาดเก้าอี้พักผ่อนภายในสวนโดยการปรับปรุง

ควรจัดให้มีพื้นที่แข็งและลานอเนกประสงค์ สนามเล่นเด็กภายในสวน พื้นที่สวนน้อยใกล้เคียงกับชุมชนพาณิชย์กรรมและชุมชนที่อยู่อาศัยทางด้านทิศเหนือของคูเมือง ผู้ไปใช้บริการส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนในละแวกบ้านที่มีทุกเพศทุกวัยเข้าไปใช้แต่ยังไม่ได้มีการเตรียมพื้นที่สนามเล่นเด็กเอาไว้ดังนั้นเพื่อเอื้อประโยชน์จึงควรมีการเพิ่มสนามเล่นเด็กเข้าไปด้วย

พิจารณาจัดทำซุ้มไม้เลื้อยให้ร่มเงา เชื่อมโยงทางเท้าโดยรอบ พื้นที่อันจะเอื้ออำนวยต่อการสัญจรในช่วงตอนกลางวัน ด้วยการจัดเป็นซุ้มไม้เลื้อยที่ให้ร่มเงาตลอดทั้งวัน

ปรับปรุงโดยการจัดภูมิทัศน์ให้สนองต่อการใช้ลานมากกว่าสนาม ปรับปรุงให้เป็นลานพื้นที่เรียบให้เกิดกิจกรรมมากขึ้น โดยส่งเสริมกิจกรรมการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน

การเพิ่มแสงสว่างในช่วงเวลากลางคืนในช่วงเวลากลางคืน พื้นที่สวนแห่งนี้ยังมีการใช้ประโยชน์เนื่องจากลักษณะของสวนเป็นสวนแบบเปิดไม่มีรั้วรอบ ในช่วงเวลากลางคืนแสงสว่างยังไม่เพียงพอซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายสำหรับผู้มาใช้สวนก็ได้

ค.สวนหน้าวัดอิสาน พื้นที่บริเวณดังกล่าวอยู่บริเวณหน้าวัดอิสานทางด้านทิศเหนือของคูเมืองโดยหน้าที่สามารถทำหน้าที่เป็นสวนในระดับละแวกบ้านได้เป็นอย่างดี แต่สภาพในปัจจุบันมีลักษณะรกรกขาดการดูแลเอาใจ

ใส่ ผู้ไปใช้สวนเป็นคนในชุมชนแออัดที่อยู่ใกล้เคียงวัดอิสานโดยส่วนใหญ่ ปัจจุบันกิจกรรมภายในสวนไม่เอื้อให้เกิดแรงจูงใจในการมาใช้บริการขาดสิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลรักษา และการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในสวน การแก้ปัญหา โดยการ

วางผังภูมิทัศน์ใหม่ พื้นที่สวนมีสภาพทรุดโทรมซึ่งหากจะต้องมีการปรับปรุงพื้นที่ใหม่ต้องมีการวางผังภูมิทัศน์ใหม่โดยนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและพื้นที่พักผ่อนภายในสวนจัดให้มีสนามเด็กเล่นโดยมีพื้นที่ทางเดินที่สามารถเชื่อมต่อกับสวนที่อยู่ใกล้เคียงได้

ปรับปรุงให้มีความปลอดภัยมีไฟฟ้าส่องสว่าง ถังขยะ ม้านั่ง ชุมนศาลา เนื่องจากเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นของการมาใช้สวนอนุรักษ์อำนวยความสะดวกเหล่านี้จะเป็นปัจจัยในการส่งเสริมให้คนเข้ามาใช้สวนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังควรจัดให้มีห้องน้ำ ลานเอนกประสงค์

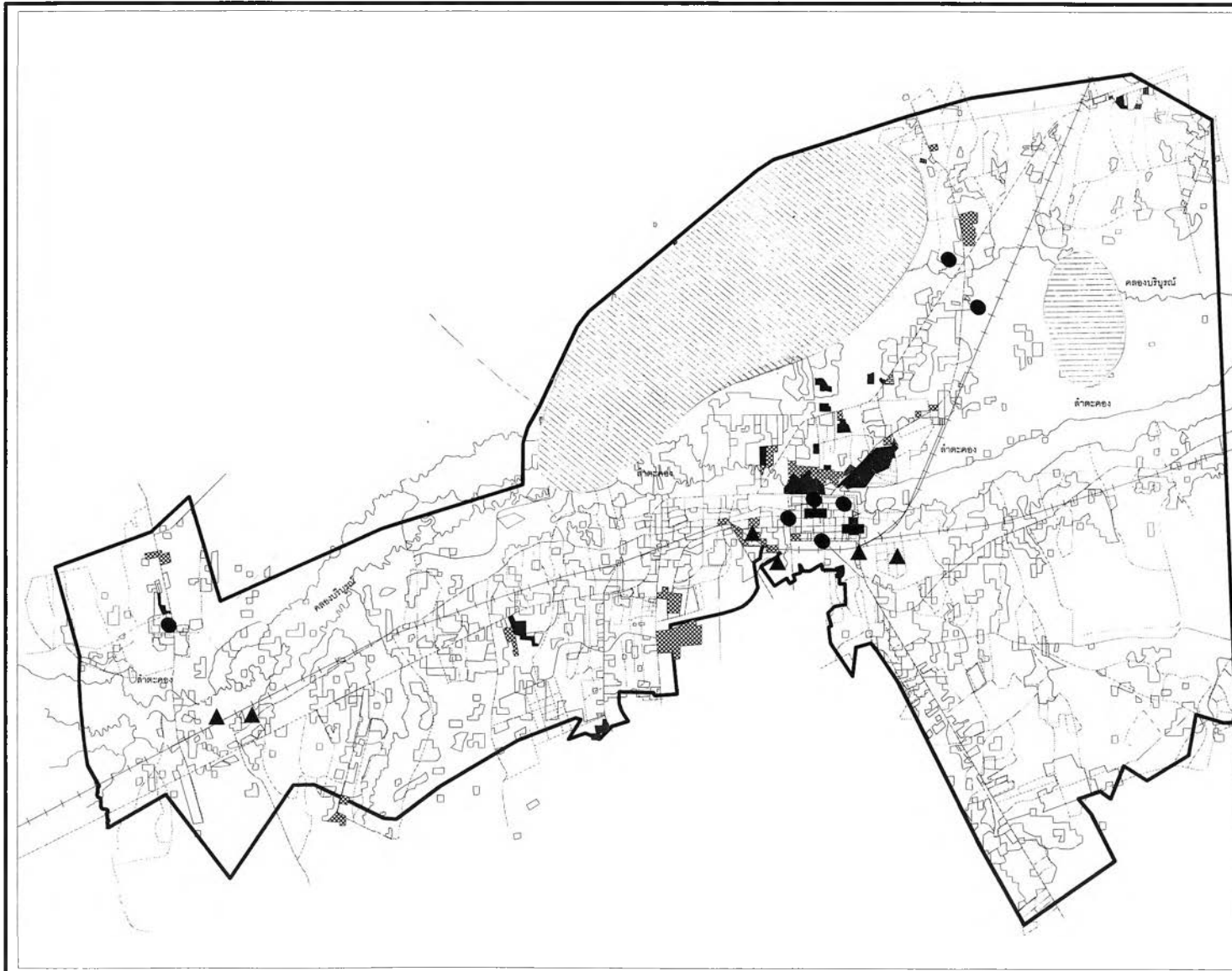
ง.สวนหน้าวัดสูงจอหอ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาเย็น การเข้าไปใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนใกล้เคียง สภาพพื้นที่ภายในสวนยังขาดไม้ยืนต้นที่ให้ร่มเงา ภายในสวนเน้นไม้ขนาดเล็กมากเกินไป สำหรับการปรับปรุงพื้นที่ทำได้โดย

ควรขยายพื้นที่ออกไปทางด้านหน้าวัดสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ว่างที่เชื่อมต่อกันจะได้พื้นที่สวนเพิ่มอีกประมาณ 0-2-0 ไร่แล้วจึงเพิ่มกิจกรรมในด้านการออกกำลังกายเข้าไปภายในสวน

ปรับปรุงให้มีความปลอดภัย ไฟฟ้าส่องสว่างถังขยะและม้านั่ง ให้เพียงพอกับความต้องการเนื่องจากที่นั้งพักผ่อนน้อยไม่เพียงพอปริมาณของประชาชนที่เข้าไปใช้สวนในช่วงเวลาเย็น

ขาดการวางผังพืชพรรณ การเลือกชนิดของไม้ที่ให้ร่มเงาในตอนกลางวันเพราะสวนแห่งนี้มีผู้ใช้บริการตลอดทั้งวัน

จ.สวนสาธารณะหนองคู สวนนี้ตั้งอยู่ภายในชุมชนเทศบาลตำบลสามทะเลสอใกล้กับชุมชนพักอาศัยของชุมชนหนองคูสวนนี้ใช้เป็นที่พักผ่อนของคนในชุมชนโดยการปรับปรุงสวนนี้ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนให้เพียงพอกับการมาใช้สวน วางผังพืชพรรณภายในใหม่ควรเป็นไปในลักษณะการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา และปรับปรุงพื้นที่เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนที่มีการตกแต่งบริเวณภายในให้มากขึ้นเป็นการสร้างบรรยากาศในการพักผ่อนรวมทั้งการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน

เรื่อง:แนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อ
 นันทนาการสำหรับชุมชนเมืองนครราชสีมา

แสดง: ระบบของพื้นที่สีเขียว

สัญลักษณ์:

- เส้นทางน้ำธรรมชาติ
- ทางคมนาคมสีเขียว
- ▲ สวนสาธารณะแห่งใหม่
- สวนสาธารณะเดิม
- พื้นที่วางที่มีศักยภาพ
- ▨ พื้นที่เกษตรกรรมจำเพาะ

แผนที่ที่ 5.2

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการพัฒนาทั้ง 3 ประเด็นอันได้แก่ การค้นหาที่ว่างเพื่อการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะการเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียวภายในที่ว่างของเมือง และการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งการปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่นั้น จะทำให้เมืองนครราชสีมาที่มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบของพื้นที่สีเขียว โดยจะประกอบไปด้วยพื้นที่สวนสาธารณะแห่งใหม่ จำนวน 9 แห่ง โดยทั้งนี้พื้นที่ที่ค้นพบพื้นที่ว่างที่จะพัฒนาได้ จำนวน 4 แห่ง และเป็นสวนที่ต้องจัดหาที่ว่างจำนวน 5 แห่ง ซึ่งการจัดหาพื้นที่ว่างนั้นเป็นหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นที่อาจร่วมกับภาคเอกชน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของ การจัดซื้อที่ดิน หรือการขอบริจาคที่ดิน ส่วนพื้นที่ว่างสาธารณะนั้นที่ว่างที่มีศักยภาพที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะนั้นมีทั้งหมดจำนวน 28 แห่ง โดยแยกออกเป็นสถานศึกษาจำนวน 18 แห่ง และสถานที่ราชการอีกจำนวน 10 แห่ง พื้นที่เหล่านี้นอกจากมีศักยภาพแล้วยังมีการเข้าถึงได้เป็นอย่างดี ที่จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินได้อย่างเต็มที่ สามารถเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเองได้อีก อย่างน้อย 165 ไร่ ส่วนการพัฒนาสวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่นั้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของพื้นที่ให้สนองตอบต่อประโยชน์ใช้สอยของชุมชน ที่เป็นการจูงใจการเข้ามาใช้พื้นที่ได้อีกด้วย

ในส่วนของพื้นที่ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์นั้น จะนำมาพัฒนาให้อยู่ในรูปของพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อน โดยยังคงสภาพพื้นที่นั้นไว้คงเดิม ทำหน้าที่ตามธรรมชาติเช่นเดิมเป็นส่วนที่คงสภาพนิเวศวิทยาของเมือง ส่วนการนำมาเป็นพื้นที่พักผ่อนและสวนสาธารณะนั้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ในด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่